

การศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวสุรี พฤกษ์ทวีศักดิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

372.14044

๘๘๖๓

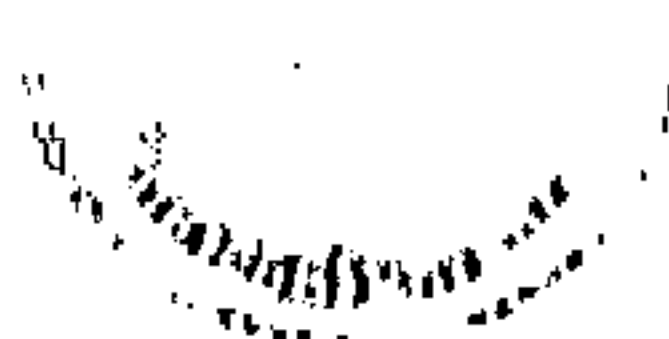
๓.๓

การศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวสุรี พฤกษ์ทวีศักดิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2547

h 250927 1.3

14 ก.ย. 2547

สุริ พงษ์ทวีศักดิ์. (2547). การศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ประชากรที่ใช้ในการศึกษายุทธวิธีการเรียน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 328 คน กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพศชาย ที่มีคะแนนยุทธวิธีการเรียนอยู่ในระดับต่ำและมีคะแนนพฤติกรรมการเรียนต่ำ จำนวน 8 คน ที่ได้มาจากการคัดเลือกประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน แบบประเมินยุทธวิธีการเรียน โดยครูเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน และโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test for dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับดี

2. ยุทธวิธีการเรียนของกลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF LEARNING STRATEGIES OF PRATHOMSUKSA IV
STUDENTS AT PICHAYASUKSA SCHOOL IN CHANGWAT NONTHABURI

AN ABSTRACT
BY
MISS. SUREE PRUEKTAVEESAK

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2004

Suree Pruektaveesak. (2004). *A Study of Learning Strategies of Prathom Suksa IV Students at Pichayasuksa School, Changwat Nonthaburi*. Master project. M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project advisor : Assist. Prof. Nanthana Wong-in.

The purposes of this research were to study and develop learning strategies of Prathom Suksa IV students of Pichayasuksa school in Ampoe Pak Kret, Changwat Nonthaburi. The study was conducted in order to accomplish the following objectives. The first was to measure the level of the students' learning strategies. The second was to compare the students' learning strategies before and after participated in the learning strategies development program. The population of the learning strategies study were 328 Prathom Suksa IV students of Pichayasuksa school in the academic year 2003. The subjects participated in the learning strategies development program were 8 students randomly selected from the population. All of the subjects were boys and their learning strategies scores and learning behaviors scores were low. The research instruments were the learning strategies questionnaire, the teacher's evaluation form emphasizing on learning behaviors of the students, and the learning strategies development program. Percentage, mean, standard deviation, and t-test for dependent samples were used to analyzed the data.

The results of the study were as follows :

1. The 328 Prathom Suksa IV students' learning strategies total mean scores were high. The mean scores of the students on the scales measuring "preparing for learning and attending classes", "time management for academic tasks" and "preparing for tests" were high, while "concentration and attention to academic tasks" were average.
2. Analyses from the students' responses and the teacher's evaluation revealed that the total learning strategies scores of the students participated in the learning strategies development program significantly increased at level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

คณะกรรมการสอบ

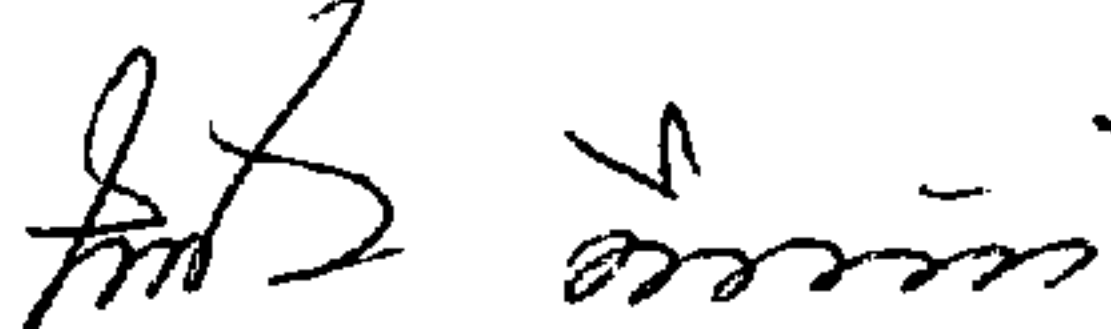
ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ชัตรสุกุล)

วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ท่านทั้งสามได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเกี่ยวกับการทำกลุ่มและการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเกี่ยวกับยุทธวิธีการเรียน ตลอดจนทำให้ผู้วิจัยรู้คุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในวิชาชีพครูเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น และท่านทั้งสามยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยาการแนะแนว ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้วิจัยนั้นมีได้สิ้นสุดลงเพียงการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้ หากผู้วิจัยได้ซึมซับเอากระบวนการเรียนรู้ที่ถูกจุดประกายขึ้นในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมาให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ต้องสืบเนื่องต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด และจะต้องนำเอาความรู้นั้นไปยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อไปอีกด้วยจึงจะสมตามเจตนารมณ์ของภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาอย่างสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครู – อาจารย์ ตลอดจนขอขอบคุณนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์อุดมรัตน์ เชาววิวัฒน์ ที่ปรึกษาโครงการชูปชีวิตธุรกิจไทย อาจารย์สุวดี หอมจันทร์เชื้อ ผู้อำนวยการ บริษัทพัฒนาตน – พัฒนาทีม เชิงพฤติกรรม จำกัด และพี่ ๆ เพื่อน ๆ ในบริษัท ฯ สำหรับกำลังใจอันมีค่ายิ่ง

ขอขอบคุณ คุณประไพพรรณ พวงราษฎร์ รวมทั้งเพื่อน ๆ นิสิตสาขาจิตวิทยาการแนะแนวทุกคนที่ให้กำลังใจและให้การช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

ท้ายสุดผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ลุง ป้า น้า อา ที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

สุรี พฤกษ์ทวีศักดิ์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ประชากร.....	5
	กลุ่มตัวอย่าง.....	5
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน.....	11
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน.....	18
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม.....	21
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม.....	32
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม.....	32
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
	การกำหนดแหล่งข้อมูลและการคัดเลือก.....	36
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า.....	48
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	49
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	57
การอภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	68
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	151

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แบบแผนการวิจัย One group pretest posttest Design.....	45
2	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของยุทธวิธีการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (N= 328).....	49
3	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบ คะแนนยุทธวิธีการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน จากแบบสอบถามที่ กลุ่มทดลองทำ (n= 8).....	51
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบ คะแนนยุทธวิธีการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน จากการประเมินของครู (n= 8).....	53
5	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน โดยวิธีวิเคราะห์เกณฑ์ความคงที่ภายในด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ.....	144
6	คะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน ของนักเรียนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม.....	145
7	คะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน ของนักเรียนหลังการเข้าร่วมโปรแกรม.....	146
8	คะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน ของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม.....	147

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรมในสภาพการณ์หนึ่งๆ.....34

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคงของ ประเทศ ปัจจุบันนักการศึกษาทุกประเทศกำลังประสบปัญหาในการจัดระบบการศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและความต้องการทางสังคมอย่างมากมาย ทั้งนี้ เพราะว่าจำนวนประชากรได้เพิ่มทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว และความเจริญทางเทคโนโลยีได้มี อิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ถ้าจะแยกปัญหาเหล่านี้ออกเป็นพวกใหญ่ ๆ จะได้ เป็น 2 พวกคือ ปัญหาที่เกี่ยวกับปริมาณของการศึกษาและปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของ การศึกษา (อนันต์ ศรีโสภณ. 2524 : 1)

มีรายงานพบว่า แรงงานไทยมีการศึกษาค่อนข้างต่ำและขาดทักษะที่ไม่สามารถ ตอบสนองต่อตลาดแรงงานที่ต้องการทักษะเพิ่มขึ้น สภาพดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงที่ทำให้ต้อง ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาและทักษะของกำลังแรงงานไทยให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

สาเหตุของปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศมักจะเนื่องมาจากการ ศึกษาของประชาชนในชาติเป็นสำคัญ นักการศึกษาจึงได้พยายามปฏิรูประบบการให้ การศึกษาเสียใหม่ โดยพยายามจัดระบบการศึกษาให้สามารถสนองความต้องการทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมของประเทศและพยายามให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสเข้ารับการศึกษา อย่างทั่วถึงกัน ดังนั้นการศึกษาจึงนับว่าเป็นแหล่งในการลงทุนที่สำคัญและเป็นการลงทุน มากที่สุด

จากสภาวะปัญหาต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา ยัง อยู่บนพื้นฐานความไม่สมดุลของการพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนอยู่ในสภาวะที่น่าเป็นห่วง ขาดภูมิคุ้มกัน และไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากกระแส โลกาภิวัตน์และเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ. 2545 : 4)

เป้าหมายอย่างหนึ่งของการศึกษา คือการช่วยให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาอย่างเต็มที่ นั่นคือการตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถต่างกัน มีความสนใจต่าง ๆ กัน (พรณี ข.เจนจิต. 2538 : 38)

เด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งควรที่จะได้รับการส่งเสริมให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะช่วย使他เติบโตมาเป็นบุคคลที่มีคุณค่า สามารถดำเนินชีวิตในทางสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและต่อสังคมได้อย่างถูกต้อง

การที่จะส่งเสริมให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพได้นั้น จะต้องเข้าใจถึงศักยภาพของความสามารถที่มีอยู่ในตัวเด็กเพื่อจะได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสติปัญญานับเป็นปัจจัยที่จะต้องคำนึงถึง เพราะจะมีผลต่อการเรียนรู้ ความสำเร็จทางการศึกษา และความสามารถในการปรับตัวอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม (โรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่. 2529 : บทนำ)

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพของนักเรียนแต่ละบุคคลด้วย โดยเฉพาะเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุด ในการให้การศึกษาแก่นักเรียน ก็คือให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เข้าใจเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่เรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ เป็นพื้นฐานของการมีชีวิตที่ดีและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จทางการเรียนหรือไม่นั้นจะขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบทั้งทางด้านสติปัญญาและความถนัด แต่องค์ประกอบด้านอื่นก็จำเป็นต้องคำนึงถึงไปพร้อมๆ กัน เช่น ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อครู หรือมีต่อคุณค่าทางการศึกษา สถานที่เรียน และวิชาที่เรียน ตลอดจนมียุทธวิธีการเรียนที่ดี ดังที่สุปาณี สอนิรัตน์ (2530 : 21) กล่าวว่า ยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนจะเป็นตัวกำหนดว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ระหว่างที่เรียนอยู่ในโรงเรียน นักเรียนบางคนอาจจะใช้เวลาในชั้นเรียนและในการศึกษาเท่าๆ กับคนอื่น แต่นักเรียนที่มียุทธวิธีการเรียนไม่ดีก่อให้เกิดผลเสียอย่างมาก ทั้งในด้านตัวนักเรียนและสภาพการเรียนการสอนของครู ในส่วนตัวนักเรียนนั้นทำให้นักเรียนไม่สามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเท่าศักยภาพของเขาที่ควรจะเป็น ไม่เข้าใจเนื้อหาของบทเรียน สอบตก เรียนซ้ำชั้น และต้องออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา สุรีย์ ประกายจันทร์ (2532 : 69-70) ได้ศึกษาพบว่า นิสัยทางการเรียน ทักษะคติทางการเรียน มีความสำคัญทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีนิสัยทางการเรียน ทักษะคติทางการเรียนดี มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนสูง และถ้านักเรียนมีนิสัยทางการเรียน ทักษะคติทางการเรียนไม่ดี มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับลันแกรนด์ (Lindgren.1969 : 49-51) ที่กล่าวว่า เหตุผลที่นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 33 การมีความสนใจในการเรียนร้อยละ 25 เชาวนปัญญาร้อยละ 15 ส่วนนักเรียนที่ไม่ประสบ

ความสำเร็จในการเรียนนั้นเนื่องจากมีวิธีการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 และขาดความสนใจในการเรียนร้อยละ 30.5

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาโดยทั่วไป ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ดังที่โรงเรียนพิชญศึกษาได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา

โรงเรียนพิชญศึกษา โรงเรียนรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษา ขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2537 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนรับการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2541-2545 โรงเรียนรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา ขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2544 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนนำร่องโรงเรียนเครือข่าย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 วิสัยทัศน์โรงเรียนพิชญศึกษา โรงเรียนพิชญศึกษา มุ่งผลิตนักเรียนเป็นผู้มีความคิดที่เป็นระบบ มีเหตุผลในเชิงนิติวิทยาศาสตร์ สามารถบริหารจัดการ ใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการสื่อสารได้อย่างสมบูรณ์แบบ พร้อมทั้งเป็นผู้มีจริยธรรมอันดีงาม มีวินัยในตนเอง รักชีวิตวัฒนธรรมไทย สิ่งแวดล้อม มีสุนทรียภาพ สามารถดำรงชีวิตตามวิถีทางในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างเป็นสุข โดย ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ สุกตะบุตร อาจารย์สุนงนาท สุกตะบุตร ศาสตราจารย์ศรีวงศ์ สุมิตรได้เล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพในการจัดการศึกษาที่มุ่งให้เยาวชนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างกระบวนการในการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จึงได้ก่อตั้งโรงเรียนพิชญศึกษาขึ้น

โรงเรียนพิชญศึกษาได้มีการศึกษาเด็กเป็นรายกรณี และได้มีการแบ่งผู้เรียนออกเป็น 3 ประเภท คือ พร้อมมาก พร้อมกลาง พร้อมน้อย โดยประเภทพร้อมมากเป็นกลุ่มที่นักเรียนมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ 3.00 – 4.00 ประเภทพร้อมกลางเป็นกลุ่มที่นักเรียนมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ 2.00 – 2.99 และประเภทพร้อมน้อยเป็นกลุ่มที่นักเรียนมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่า 2.00 ซึ่งทางโรงเรียนมุ่งเน้นที่จะพัฒนาการเรียนของนักเรียนในประเภทพร้อมกลาง และพร้อมน้อยให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นเพื่อให้ทุกคนพัฒนาเป็นนักเรียนประเภทพร้อมมาก ดังนั้น จึงได้มีการมอบหมายให้งานแนะแนวหาแนวทางเพื่อพัฒนานักเรียน

ประเภทดังกล่าว ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลของฝ่ายทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนพบว่า ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา คือ ภาคเรียนที่ 1/2546 นักเรียนทั้งหมดมีจำนวน 328 คน จัดเป็นนักเรียนประเภทพร้อมกลางจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 และประเภทพร้อมน้อยอีกจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นของโรงเรียนพิชญศึกษา ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การจะพัฒนานักเรียนให้มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนต้องการ ผลการเรียนรู้ในระดับที่ดี และเป็นนักเรียนประเภทพร้อมมากได้นั้น จะต้องนำวิธีการที่นักเรียนสามารถปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียน เพื่อให้เขานำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ ทั้งทางด้านการเตรียมตัวก่อนการเข้าเรียนและการเข้าเรียน ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ด้านการแบ่งเวลาเรียน ตลอดจนด้านการเตรียมตัวสอบ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา โดยใช้โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางการเรียน มีความเข้าใจในพฤติกรรมกรเรียนของตนและเรียนรู้เทคนิคการเรียนดีขึ้น จากการปะทะสังสรรค์กับสมาชิกภายในกลุ่มและเกิดทักษะความชำนาญจากการได้ฝึกปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเอง นั่นก็คือ การประสพผลสำเร็จทางการเรียน และการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ทราบถึงผลของการพัฒนายุทธวิธีการเรียนโดยใช้โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อเป็นแนวทางให้ครู ครูแนะแนว เลือกที่จะนำโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนมาใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนให้แก่ นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับใช้ในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 1/2546 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งสิ้น 328 คน ที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ 3 ระดับ คือ ระดับที่หนึ่ง 3.00 — 4.00 ระดับที่สอง 2.00 — 2.99 และระดับที่สาม ต่ำกว่า 2.00

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพศชายที่ได้มาจากการคัดเลือกประชากรที่มีคะแนนยุทธวิธีการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ระดับที่สอง 2.00 — 2.99 และระดับที่สาม ต่ำกว่า 2.00 มีพฤติกรรมการเรียนไม่ดีจากการสังเกตของครู และสมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน จำนวน 23 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ยุทธวิธีการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ยุทธวิธีการเรียน หมายถึง วิธีการที่นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 การเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน ได้แก่

- 1.1.1 การเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน ดังนี้ สมุดจดคำบรรยาย ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัด หนังสือ

- 1.1.2 การนำงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงตามเวลาที่กำหนด

- 1.1.3 การเข้าชั้นเรียนตรงเวลา

- 1.2 ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ได้แก่

- 1.2.1 การไม่พูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน

- 1.2.2 การซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย

- 1.2.3 การแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน

1.3 การแบ่งเวลาในการเรียน ได้แก่

1.3.1 การจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน

1.3.2 การทำการบ้าน

1.3.3 การอ่านบททบทวนบทเรียน

1.4 การเตรียมตัวสอบ ได้แก่

1.4.1 การทำตารางวางแผนการสอบ

1.4.2 การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนายุทธวิธีการเรียน

2. โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน หมายถึง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนายุทธวิธีการเรียน โดยมุ่งให้นักเรียนเข้าใจถึงพฤติกรรม การเรียนของตนเองและเรียนรู้เทคนิคการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติร่วมกันกับสมาชิกคนอื่น ๆ ผู้นำกลุ่มมีบทบาทเชื้ออำนวยการให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกัน เทคนิคที่ใช้ประกอบด้วย เกม บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง และการอภิปรายกลุ่ม

2.1 เกม (Game) หมายถึง กิจกรรมที่นักเรียนเล่นด้วยตนเอง ภายใต้กติกาที่กำหนดไว้ซึ่งนักเรียนจะต้องมีการตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง และนักเรียนจะเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.1.1 ขั้นการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยทบทวนความหมายและวิธีการพัฒนายุทธวิธีการเรียนพร้อมกับอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม สมาชิกทุกคนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และมีบทบาทในการทำกิจกรรมในฐานะสมาชิกกลุ่ม โดยผู้วิจัยคอยให้คำแนะนำและสร้างบรรยากาศ

2.1.2 ขั้นวิเคราะห์ ให้นักเรียนแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น และวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคนจากกิจกรรมที่นักเรียนร่วมกันปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธวิธีการเรียนที่เหมาะสม

2.1.3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ ให้นักเรียนแต่ละคนช่วยกันสรุปและรวบรวม แนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกคนอื่น ๆ จนเกิดความเข้าใจ แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการของตน และสามารถนำหลักการนั้นมาเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนายุทธวิธีการเรียนได้ดีขึ้น

2.1.4 ขั้นประเมินผล ให้นักเรียนทุกคนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองโดยการร่วมกันอภิปรายและบอกถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกัน และผู้วิจัยประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมโดย

สังเกตจากความสนใจ ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
 ในขณะปฏิบัติกิจกรรม เกมจะใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนด้านการแบ่งเวลาในการเรียน

2.2 บทบาทสมมติ (Role Play) หมายถึง วิธีการที่มีลักษณะสมมติขึ้น มี
 การกำหนด บทบาทของผู้เล่นและให้นักเรียนสวมบทบาทนั้น วิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนได้มี
 โอกาสศึกษาถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยมีขั้นตอนในการ
 ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ขั้นการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตและสถานการณ์
 สมมติที่ง่ายและชัดเจนแจ้งให้นักเรียนทราบ ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เตรียม
 ผู้สังเกตการณ์ เริ่มแสดง และหยุดการแสดง ใช้เวลาประมาณ 10-20 นาที

2.2.2 ขั้นวิเคราะห์ ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความรู้สึก ความ
 คิดเห็น และวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของสมาชิกอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้นักเรียน
 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธวิธีการเรียนที่เหมาะสม

2.2.3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ ให้นักเรียนแต่ละคนช่วยกัน
 สรุปและรวบรวม แนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกคนอื่น ๆ จนเกิด
 ความเข้าใจ แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการของตนเอง และสามารถนำหลักการนั้นมาเป็น
 แนวทางในการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนายุทธวิธีการเรียนได้

2.2.4 ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนร่วมกันประเมินผล
 การเรียนรู้ของตนเองโดยการร่วมกันอภิปรายและบอกถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม
 โดยสังเกตจากความสนใจ ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
 ในขณะปฏิบัติกิจกรรม บทบาทสมมติจะใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนด้านความตั้งใจ
 และเอาใจใส่ในการเรียน และด้านการเตรียมตัวสอบ

2.3 กรณีตัวอย่าง (Case Study) หมายถึง การนำเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้น
 จริงมาดัดแปลง และใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาอภิปรายเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝน
 หาแนวทางแก้ไข การอภิปรายช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ช่วยให้
 การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.3.1 ขั้นการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยนำสื่อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชา เช่น
 คู่มือภาพ ข่าวจากหนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ ที่เป็นเหตุการณ์ประจำวันมาสนทนากับนักเรียน
 แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และหัวข้อที่จะเรียน ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน
 ผู้วิจัยแจกกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียนให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มศึกษา

2.3.2 ขั้นวิเคราะห์ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายประเด็นคำถามจากบัตร กำหนดงาน แล้วรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ใบความรู้ ประสบการณ์เดิม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่าง เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างสมเหตุสมผล

2.3.3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ ตัวแทนแต่ละกลุ่มเสนอผลงานการตอบปัญหาที่ผู้สอนกำหนดให้จากกรณีตัวอย่าง ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแนวคิดของนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อเป็นข้อสรุปของปัญหา

2.3.4 ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองโดยการร่วมกันอภิปรายและบอกถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะ และติชมร่วมกัน ผู้วิจัยประเมินผลจากการทำงานกลุ่ม การทำงานตามบัตรกำหนดงานและการเสนอรายงานหน้าชั้น กรณีตัวอย่างใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนรู้ การเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน

2.4 การอภิปรายกลุ่ม เป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือหัวข้อที่กลุ่มสนใจร่วมกัน โดยมีผู้นำกลุ่มคนหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมอย่างเป็นอิสระและเป็นธรรมชาติในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจน สมาชิกในกลุ่มมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายกลุ่มร่วมกัน สรุปปัญหาของกลุ่มได้ตรงประเด็น ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.4.1 ขั้นการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการพัฒนายุทธวิธีการเรียนรู้ ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียน และให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม ผู้วิจัยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามใบงาน โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปรายและมีเลขานุการเป็นผู้บันทึก ใช้เวลา 15-20 นาที

2.4.2 ขั้นวิเคราะห์ ผู้วิจัยให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่มและสรุปหน้าชั้น

2.4.3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ นักเรียนและผู้วิจัยร่วมกันสรุปและรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการอภิปรายร่วมกัน แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการของตน และสามารถนำหลักการนี้มาเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2.4.4 **ขั้นประเมินผล** ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของตน โดยการร่วมกันอภิปรายและบอกถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะร่วมกัน และผู้วิจัยประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมโดยการสังเกตจากความสนใจ ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียนในขณะปฏิบัติกิจกรรม การอภิปรายกลุ่มจะใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนด้าน ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน การเตรียมตัวสอบ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนมียุทธวิธีการเรียนดีขึ้นหลังจากได้เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน

- 1.1.1 ความหมายของยุทธวิธีการเรียน
- 1.1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน
- 1.1.3 ยุทธวิธีการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 1.1.4 หลักการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน

- 1.2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 1.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

- 2.1.1 ความหมายของกลุ่ม
- 2.2.2 ประเภทของกลุ่ม
- 2.2.3 ขนาดของกลุ่ม
- 2.2.4 ประโยชน์ของการเข้ากลุ่ม
- 2.2.5 ขั้นตอนของกระบวนการกลุ่ม
- 2.2.6 กิจกรรมที่ใช้ในการเข้ากลุ่ม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

- 2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

- 3.1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์
- 3.1.2 จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
- 3.1.3 ลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

3.1.4 หลักการเรียนรู้เงื่อนไขผลกระทบที่มีเกี่ยวข้องกับการปรับหรือเปลี่ยน

พฤติกรรมการเรียนรู้เงื่อนไขผลกระทบ

3.1.5 เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษา

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน

1.1.1 ความหมายของยุทธวิธีการเรียน

วัชร ธุวธรรม (2525 : 14-19) กล่าวว่า ยุทธวิธีเป็นแบบฝึกปฏิบัติที่กระทำตามขั้นตอนของกระบวนการที่วางแผนไว้อย่างละเอียด ในการเอาชนะอุปสรรคทั้งหมดที่บุคคลต้องเผชิญรวมทั้งเป็นการพัฒนาเสริมสร้างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมในเรื่องต่างๆ ไปในทางที่ดีและเป็นการเสนอแนะแนวทางและวิธีการในเรื่องต่างๆ ที่ถูกต้องเพื่อให้บุคคลไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งยุทธวิธีต่างๆ เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของบุคคล สามารถที่จะเพิ่มวิธีการขึ้นเรื่อย ๆ หรือเปลี่ยนแปลงใหม่ได้ตามสภาพแวดล้อมและตามความต้องการของบุคคล

ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2525 : 2) กล่าวว่า ยุทธวิธีการเรียนเป็นแนวทางที่นักเรียนปฏิบัติตนเองทางการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ปฏิบัติตามได้ยากในตอนต้น แต่ถ้าปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลานานพอสมควรแล้วยุทธวิธีการเรียนนั้นก็จะติดเป็นนิสัยประจำตัว ซึ่งยุทธวิธีการเรียนที่ดี ได้แก่ การแบ่งเวลาสำหรับศึกษาไว้เป็นส่วนสัดส่วน เมื่อถึงเวลาเรียนก็เรียน ตั้งอกตั้งใจเรียน พยายามรักษาเวลา และทำตารางเวลาที่กำหนดไว้ให้ได้ทุกวัน หาสถานที่ศึกษาให้เหมาะสม บังคับใจให้แน่วแน่ต่อการเรียน ทำงานต้องทำให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด ซึ่งเหมาะสมกับความสามารถของตน

สุปาณี สนิธิรัตน์ (2530 : 70) กล่าวว่า ยุทธวิธีการเรียนเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้รวดเร็วกว่าผู้ที่ไม่รู้จักยุทธวิธีการเรียนภายในเวลาที่เท่ากัน จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทราบยุทธวิธีการเรียนซึ่งทำให้การเรียนนั้นง่ายขึ้น

ศิริภรณ์ เทพฉิม (2541: 50) กล่าวว่า ยุทธวิธีการเรียน หมายถึงแนวทางในการปฏิบัติตนเองให้สอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก การมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนที่แสดงให้เห็นถึงการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน การเข้าชั้นเรียนทุกวิชา ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน การจดบันทึกเนื้อหาที่สำคัญ การแบ่งเวลาในการเรียน การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การทบทวนบทเรียน และการเตรียมตัวสอบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล (2543 : 6) กล่าวว่า ยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนวัยรุ่น หมายถึง วิธีปฏิบัติตนทางการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนวัยรุ่นที่แสดงให้เห็นถึงเจตคติที่มีต่อการเรียน ความสนใจในการเรียน แรงจูงใจในการเรียน การบริหารเวลาในการเรียน สมาธิและความเอาใจใส่ในการเรียน กระบวนการศึกษาค้นคว้าความรู้ การเลือกประเด็นและสาระข้อมูลที่สำคัญในการเรียน การรู้จักใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้ การทบทวนบทเรียน การเตรียมตัวในการเรียน และการทดสอบตนเอง การเตรียมตัวสอบและกลยุทธ์ในการสอบและความวิตกกังวลในการเรียน

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า ยุทธวิธีการเรียน หมายถึง วิธีการที่นักเรียนปฏิบัติตามเกี่ยวกับการเรียนให้สอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก การมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1.1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน

รุ่งทิศา จักรกร (2527 : 21) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อยุทธวิธีการเรียน มี 4 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

ปัจจัยที่ 1 ลักษณะของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ความพร้อม ความต้องการที่จะเรียนรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ อารมณ์ที่อยากจะเรียนรู้ ความสามารถในการจำสิ่งที่เรียนรู้ ระดับเชาว์ปัญญา

ปัจจัยที่ 2 ลักษณะของสิ่งที่จะเรียนรู้ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

ชนิดที่ 1 บทเรียน ได้แก่ เนื้อหา หรือเรื่องราวที่จะเรียน โดยลักษณะของบทเรียนมีผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ได้แก่ ความสั้น - ยาว ของบทเรียน ความยาก - ง่าย ของบทเรียน

ชนิดที่ 2 สื่อประกอบบทเรียน ได้แก่ สื่อประกอบการเรียนต่าง ๆ ที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ ง่ายขึ้น เช่น หนังสือ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ ภาพยนตร์ และอื่น ๆ โดยลักษณะของสื่อประกอบของบทเรียนที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ได้แก่ ความชัดเจน ความซับซ้อน และความเหมาะสม

ปัจจัยที่ 3 วิธีการเรียนของบุคคลแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ลักษณะที่ 2 การเรียนรู้โดยครูสอน

ปัจจัยที่ 4 แรงจูงใจในการเรียน ซึ่งจะเป็นสิ่งกระตุ้น หรือผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมทางการเรียนออกมา ความต้องการอยากรู้ อยากพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า มีความพึงพอใจที่จะเรียน มีเจตคติต่อบทเรียน ต่อครูผู้สอน ย่อมก่อให้เกิดผลการเรียนที่น่าพึงพอใจ

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนนั้น ประกอบด้วยลักษณะของนักเรียน ลักษณะของสิ่งที่เรียน แรงจูงใจในการเรียนและวิธีการเรียนที่ถูกต้อง โดยจะส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนตามระดับความสามารถของตนตลอดจนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.1.3 ยุทธวิธีการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ยุทธวิธีการเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งศรีระพร จันทโนทก (2538 : 79) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคณะบริหารธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรด้านส่วนตัวของนักเรียน โดยเฉพาะตัวแปรด้านนิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

สรุปได้ว่า ทศนคติต่อการเรียน นิสัยในการเรียน และวิธีการปฏิบัติตนทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องมียุทธวิธีการเรียนที่ถูกต้อง

1.1.4 หลักการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนนั้นจำเป็นอย่างมากที่ผู้เรียนจะต้องรู้ยุทธวิธีการเรียนในการพัฒนาการเรียนที่ถูกต้อง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและประสบความสำเร็จทางการเรียน วิสิทธิ์ โรจน์พจน์รัตน์ (2539 : 21-22) กล่าวว่า หลักการเรียนในห้องเรียน นับเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเรียน ผู้เรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด และได้เสนอยุทธวิธีการเรียนในห้องเรียนดังต่อไปนี้

1. พยายามอย่าขาดเรียน เข้าเรียนทุกชั่วโมง
2. ถ้าเป็นชั่วโมงแรกทั้งภาคเช้าและบ่าย ควรเข้าห้องเรียนก่อนเข้าเรียน 5 นาที เพื่อพักผ่อนก่อนเรียน
3. เตรียมแบบเรียน สมุดแบบฝึกหัด สมุดจดงานให้พร้อมก่อนครูเข้าห้องเรียน หากครูยังไม่เข้าห้องเรียน หรือเข้าห้องเรียนช้า ให้อ่านบททวนเนื้อหาวิชา

4. ตั้งใจฟังขณะครูสอน ไม่เล่นกับเพื่อนขณะครูสอนโดยเด็ดขาด
5. พยายามติดตามการสอนของครูและตอบเมื่อครูถาม และถามเมื่อมีข้อสงสัยแต่อย่าถามในลักษณะลองภูมิครู
6. พยายามทำแบบฝึกหัดที่ครูสั่งให้เสร็จในชั้น เพื่อไม่ให้เป็นการจะต้องทำที่บ้านแต่ถ้าทำไม่เสร็จแน่ให้ศึกษาโจทย์ว่าทำได้หมดหรือไม่ ถ้ามีข้อสงสัยควรถามครูให้เข้าใจจะได้ทำการบ้านได้
7. ขณะครูสอนควรเตรียมไม้บรรทัด และดินสอหรือปากกาสำหรับขีดเส้นใต้ใจความที่สำคัญซึ่งควรจำ เพราะสะดวกในการทบทวน
8. ควรมีสมุดสำหรับโน้ตย่อใจความสำคัญ หรือจะโน้ตย่อไว้ในแบบเรียนส่วนที่เป็นกระดาษเปล่าหรือตอนบนหรือตอนล่างก็ได้

นอกจากนั้นยังมีการเสนอแนะวิธีการทำการบ้าน และวิธีการทบทวนบทเรียนไว้ด้วย ได้แก่

1. การทำการบ้าน เป็นส่วนสำคัญมากของการเรียน เพราะถือเป็นการทบทวนบทเรียนที่มีระยะเวลาสั้นกว่าทำความเข้าใจยาวกว่าในห้องเรียน มีหลักที่ควรยึดถือปฏิบัติดังนี้

1.1 จัดเวลาทำการบ้าน ควรจะเป็นระยะเวลา 20.00 น ถึง 21.00 น. กับครึ่งวันเช้าหรือบ่ายของวันหยุด และต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ถ้าวันใดไม่มีการบ้านต้องทบทวนบทเรียนแทน

1.2 ตรวจดูความยากง่าย เมื่อได้รับคำสั่งจากครูให้ทำการบ้าน แบบฝึกหัดใดหรือบทเรียนใด ตรวจดูอย่างคร่าว ๆ ว่าพอทำได้หรือไม่ หากมีข้อสงสัยควรถามครูก่อน

1.3 รีบทำการบ้านอย่าทิ้งไว้นาน เมื่อได้รับการบ้านวันใด ให้รีบทำให้เสร็จในวันนั้น ถึงแม้กำหนดส่งการบ้านจะเหลืออีกหลายวัน ยกเว้นจะได้รับการบ้านหลายวิชาจึงค่อยทำวิชาที่ต้องส่งก่อนเป็นอันดับแรก หากทำการบ้านตามเวลาที่กำหนดไว้ไม่ทันต้องทำในเวลาทบทวนบทเรียน

1.4 ตรวจความถูกต้องก่อนส่งครู ก่อนที่จะส่งการบ้านต้องตรวจดูก่อน

2. การทบทวนบทเรียน เป็นกระบวนการที่สำคัญมากต่อการเรียนเพราะเป็นการเสริมความเข้าใจและช่วยจำให้แม่นยำขึ้น ควรมีหลักปฏิบัติดังนี้

2.1 จัดเวลาทบทวนบทเรียน ควรต่อจากการทำการบ้าน ควรทบทวนบทเรียนในช่วงพักกลางวันหรือเวลาอื่น ๆ เช่น ก่อนครูเข้าสอน ชั่วโมงว่าง เป็นต้น

2.2 โน้ตย่อใจความสำคัญของบทเรียน การโน้ตย่อนอกจากจะเป็นประโยชน์สำหรับดูก่อนสอบแล้วยังเป็นการทบทวนไปในตัวด้วย เพราะการจะย่อใจความสำคัญได้ต้อง

อ่านและต้องเขียนด้วย ซึ่งทำให้จำได้แม่นยำกว่าการอ่านอย่างเดียว การย่อควรใช้กระดาดซฟูลสแกปพับกลาง 1 คู่ของกระดาดซ ก็ย่อได้หลายบท การย่อก็ย่อต่อ ๆ กันไปที่ละบท หรือจะใช้กระดาดซสมุดที่ไม่ใช้แล้วมาพับก็ได้

2.3 สำหรับวิชาคำนวณควรย่อเฉพาะกฎ ทฤษฎี นิยาม สูตร และหมั้นทำแบบฝึกหัด ที่เรียนไปแล้ว เป็นการทบทวนสูตรไปด้วย

2.4 อ่านโน้ตย่อทุกเวลาที่ว่างพอจะอ่านได้ เช่น เวลาเช้าเมื่อมาถึงโรงเรียนแล้วยังไม่ถึงเวลาเรียน เวลาพักกลางวัน ชั่วโมงว่าง เป็นต้น

วิทยากร เชียงกูล (2537 : 131) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการอ่านทบทวนไว้ดังนี้

1. วางแผนการอ่านทบทวน โดยจัดไว้เป็นส่วนหนึ่งของตารางเวลาศึกษาเล่าเรียน
2. อ่านทบทวนจากโน้ตของคุณ แก้ไขใหม่ถ้าจำเป็น
3. หลีกเลี่ยงที่จะศึกษาข้อมูลใหม่ ๆ ในช่วงการอ่านทบทวน
4. ทำให้การอ่านทบทวนของคุณดูคึกคักด้วย การทดสอบ การเขียน การสนทนา และการตั้งคำถาม

นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอหลักการจำและหลักการเตรียมตัวสอบไว้อีก ดังต่อไปนี้

หลักการจำ มีวิธีดังนี้

1. ความเข้าใจเนื้อหาที่จะจำ
2. การจัดลำดับของเรื่องที่จะจำ ควรยึดหลักดังนี้ จำหัวข้อใหญ่ไปหาหัวข้อย่อยจำจากเรื่องง่ายไปหาเรื่องยาก
3. วิธีการที่จะช่วยในการจำ มีหลักดังนี้
 - 3.1 ควรอ่านเรื่องที่จะจำให้เข้าใจดีเสียก่อน
 - 3.2 เมื่ออ่านจนเข้าใจดีแล้ว ควรย่อใจความสำคัญหรือหัวข้อไว้ในกระดาดซสำหรับย่อ
 - 3.3 ควรจำและการทดสอบความจำ หากจำเป็น วิชาบรรยาย ควรจะใช้วิธีอ่านในใจเป็นตอน ๆ และลองนึกทบทวนดูว่าจำได้หรือไม่ หรือจะให้เพื่อนทดลองถามก็ได้
 - 3.4 วิชาคำนวณที่เกี่ยวกับสูตรนั้น ถ้าเข้าใจที่มาของสูตรจะช่วยให้จำแม่นยำขึ้น
 - 3.5 ในวิชาบรรยายที่เป็นเนื้อหามาก ๆ การทบทวนเพื่อจำย่อมยาก หากมีเทปจะใช้วิธีอ่านอัดเทปไว้แล้วเปิดเทปฟังเป็นการทบทวน และช่วยจำ จะง่ายกว่าเวลาอ่านหลาย ๆ เทียว

4. เวลาและความพร้อมที่จะจำ

4.1 เวลาที่จะใช้ในการท่องจำ ควรเป็นเวลาว่าง ไม่มีใครรบกวน เป็นเวลาที่เสร็จจากงานอื่น หรือเป็นเวลาว่าง

4.2 ความพร้อมที่จะจำ ในการจำหากไม่มีความพร้อมก็จะจำไม่แม่นยำหรือจำไม่นาน ซึ่งนักเรียนควรมีความพร้อมดังนี้ ก่อนท่องจำร่างกายควรแข็งแรงพักผ่อนมาพอแล้ว ร่างกายควรสะอาดและไม่เหนียวอ่อน จึงควรอาบน้ำก่อนที่จะท่องจำ

หลักการเตรียมตัวสอบ ได้แก่

1. จดรายชื่อวิชาที่จะต้องสอบทั้งหมดเป็นรายการออกมา
2. ตรวจสอบว่าแต่ละวิชามีตำราเรียน สมุดจดเนื้อหาหรือครูให้จด สมุดแบบฝึกหัด ใ้ตย่อ
3. งานที่ครูสั่งให้ทำครบหรือไม่ หากไม่ครบจัดหาหรือจัดทำให้ครบ
4. แต่ละวิชาให้กระดาษ 1 แผ่น จดชื่อเรื่องหรือหัวข้อที่เรียน หากเป็นวิชาบรรยาย ถ้าจดทำใ้ตย่อไว้แล้ว ทบทวนเนื้อหาจากแบบเรียนหรือสมุดจดใ้ต หากมีเวลาพอก็ควรทำใ้ต เพราะจะสะดวกตอนใ้ตสอบ ถ้าเป็นวิชาคำนวณควรใ้ต กฎ สูตร ทฤษฎี หรือหลักเกณฑ์ที่ควรจำ แล้วปะไว้ที่แผ่นหน้าของแบบเรียนนั้น
5. อ่านทบทวนเนื้อหาตามใ้ตย่อ หรือทดลองทำแบบฝึกหัดตามหัวข้อเรื่องที่จดไว้ โดยดำเนินการตามตารางแบบเวลาดูหนังสือ
6. ตารางดูหนังสือ แบ่งเป็นวิชาสำคัญดังนี้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และวิชาอื่นๆ

ทิพาวดี เอมะวรรณะ (2529 : 39-40) ได้เสนอแนะหลักการฟังคำบรรยาย หลักการจับประเด็นสำคัญจากการบรรยาย หลักการจัดเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ และหลักการจดย่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักการฟังคำบรรยาย

1. ตั้งใจฟังใช้ความคิดตามไปด้วย อย่าฟังอย่างเพลินๆ แต่จะฟังเพื่อตั้งใจจะจำ
2. ฟังอย่างใส่ใจ และอ่านทั้งภาษาและท่าทางของผู้บรรยายด้วย
3. เลือกที่นั่งที่จะฟังและเห็นตัวผู้บรรยาย และกระดานดำได้ดีที่สุด

หลักการจับประเด็นสำคัญจากการบรรยาย

1. ต้องเข้าใจลักษณะของการบรรยายของครูก่อน
2. ในการบรรยายทุกครั้งครูมักจะบอกหัวข้อเรื่องพร้อมทั้งเรื่องย่อยๆ ที่สำคัญให้นักเรียนจับประเด็นได้ตั้งแต่ต้นชั่วโมง

3. เวลาครูจะเน้นหัวข้อสำคัญ ครูมักจะพูดชัด ช้า และย้ำตรงนั้น บางทีก็จะให้จดตามคำบอกเลย
4. เวลาบันทึกให้เขียนเป็นเค้าโครงย่อสั้น ๆ ประโยคและบรรทัด ใช้ระบบหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย ชัดเส้นได้ มีภาพและตารางเข้าช่วย เมื่อกลับมาดูใหม่อีกครั้งจะเข้าใจเร็วขึ้น
5. ตอนไหนที่เร็วไป จดไม่ทันและรู้ว่าสำคัญไม่ควรหันไปถามเพื่อน แต่ควรเว้นว่างไว้เพื่อเติมภายหลังเมื่อออกจากห้องเรียน
6. การกลับมาดูบันทึกคำบรรยายใหม่ในวันเดียวจะช่วยให้เข้าใจประเด็นสำคัญและจำได้ดีขึ้น

หลักการจดเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1. การสร้างตารางเวลาเรียนที่ดีควรคำนึงถึง กิจกรรมที่มีกำหนดเวลาที่แน่นอนกับยืดหยุ่นได้
2. กำหนดเวลาดูหนังสือและวิชาที่จะดูในแต่ละวัน
3. คั่นเวลาดูหนังสือแต่ละช่วงด้วยการพักสัก 10 นาที
4. ไม่ควรจัดเวลาดูหนังสือวิชาใดต่อเนื่องกันเกิน 2 ชั่วโมง
5. ลำดับเนื้อหาของวิชาที่จะจัดตารางควรจะเป็นดังนี้ “น่าสนใจ - ยาก - ง่าย”
6. ดึงเวลาที่ไม่เคยใช้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น ชั่วโมงว่าง
7. พยายามจัดเวลาดูหนังสือทันทีที่ฟังคำบรรยายเสร็จ
8. จัดเวลาดูหนังสือวิชาที่จะเข้าฟังบรรยายพ่วงนี้ไว้ 1 คืนล่วงหน้า เพื่อจะได้เป็นโอกาสทบทวนและเตรียมอ่านไว้ก่อน
9. ใช้วิธีขอยืมเวลา - ไม่ใช่ขโมยเวลา เมื่อไรที่มีเหตุการณ์อันไม่คาดฝันเกิดขึ้นจนไม่สามารถรักษางานตามเวลาที่กำหนดไว้ ได้แลกเปลี่ยนเวลาว่างชั่วโมงไหนมาชดเชย แล้วจดลงไปทันที
10. บันทึกการทำงานของตนเองทุกวันก่อนนอน รวมจำนวนชั่วโมงที่ดูหนังสือทุกวัน พอสิ้นสัปดาห์ก็กลับมาดูผลงาน รวมตลอด 7 วันอีกครั้ง

หลักการจดย่อ มีดังนี้

1. จดย่อจากการใช้ถ้อยคำ จากความเข้าใจของนักเรียนเอง
2. วางรูปแบบให้เราเองดูปราดเปรียว ก็นึกได้โดยตลอด
3. สั้นและกระชับความ
4. ไม่ควรลอกคำตอบจากตำราใส่ในบันทึก นอกจากเป็นคำจำกัดความ
5. ถ้ามีเรื่องหรือคำใดที่ไม่เข้าใจให้รีบจดไว้ทันที เพื่อไปหาคำอธิบายภายหลัง
6. ใช้หลักการขีดเส้นสำหรับประเด็นสำคัญหรือหัวใจของเรื่อง

ปรียาฉัตร อุตะมะโยธิน (2529 : 148-149) ได้กล่าวถึงการเตรียมตัวสอบ ดังนี้
 ในวันสอบได้ ตื่นนอนในเวลาอันสมควร รวบรวมสิ่งของที่ต้องการใช้ รวมทั้งปากกา
 สำรอง รับประทานอาหารเช้าเป็นปกติอย่ารีบร้อน มาถึงห้องสอบในเวลาอันสมควร
 เมื่อเห็นข้อสอบ

1. เมื่อเขียนชื่อและรายละเอียดอื่น ๆ (ตามที่ระบุให้เขียน)
2. อ่านคำถามด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง กำหนดจำนวนคำถามที่เราจะต้องทำในกรณี
 เลือกทำ (ใช้เวลาอ่านประมาณ 10 นาที)
3. ทำเครื่องหมายในคำถามข้อที่เราจะตอบ หรือข้อที่เราสำรองไว้ในกรณีเลือกตอบได้และ
 ข้อสอบมีหลายข้อ
4. กำหนดเวลาสำหรับตอบข้อสอบแต่ละข้อ แล้วใช้เวลาให้เป็นไปตามกำหนดนั้น
5. จงทำข้อสอบสำหรับตอบข้อสอบแต่ละข้อ แล้วใช้เวลาให้เป็นไปตามกำหนดนั้นตอบ
 คำถามข้อที่มีคำตอบยุติแน่นอนแล้ว หลีกเลี่ยงการอ้างเอกสาร หรือข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับ
 ประเด็น
6. ถ้าเป็นคำถามให้ตอบแบบอัตนัย (หมายถึงความเรียง) จงบันทึกประเด็นสำคัญ ๆ ก่อน
 ลงมือตอบเพิ่มเติมประเด็นต่าง ๆ ในขณะที่ตอบถ้าเกิดความคิดหรือจำได้
7. สงวนเวลาประมาณ 5-10 นาที เพื่ออ่านทบทวนคำตอบอย่างระมัดระวัง เราอาจตกคำ
 สำคัญ ๆ เช่น “ไม่” “มิได้” หรือแก้คำที่เขียนผิด
8. ระมัดระวังการพูดคุยกับเพื่อนนักเรียนภายหลังการสอบเสร็จ อาจจะทำให้เราหมดกำลังใจ
 ในการสอบครั้งต่อไป

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สุปรียา อินทิวโรทัย (2529 : 70) ได้ศึกษาผลการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการ
 การเรียนและทัศนคติในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีคะแนนพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์
 ที่ 25 ลงมา จำนวน 36 คะแนน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 18 คน จาก
 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับแม่แบบมีพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการ
 เรียนสูงขึ้นกว่าเดิม

สุรีย์ ประกายจันทร์ (2532 : 69-70) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยทางการเรียน
 ทัศนคติทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบวัดนิสัยทางการเรียน แบบวัดทัศนคติทางการ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีนิสัยและทัศนคติทางการเรียนแตกต่างกัน และผลการวิจัยยังพบว่า นิสัยทางการเรียน ทัศนคติทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กัน

สุดฤทัย มุขยวงศา (2533 : 47-49) ได้ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยแนวความคิดแบบพิจารณาความจริงที่มีต่อนิสัยและทัศนคติในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีขึ้น และมีคะแนนจากแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

กนิษฐา รัตนบุรี (2536 : 53-54) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมปรึกษาแบบกลุ่มในการปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.00 จำนวน 8 คน เป็นกลุ่มทดลอง จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาแบบกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

ศิริภรณ์ เทพฉิม (2541:90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคล แบบเผชิญความจริงที่มีต่อยุทธวิธีการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย รามวิทยาเขต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบเผชิญความจริง มียุทธวิธีการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลแบบเผชิญความจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน เมื่อได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงแล้ว มียุทธวิธีการเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคะแนนเฉลี่ยยุทธวิธีการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างไรก็ตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีผลต่อยุทธวิธีของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และคมเพชร จัตรศุภกุล (2543 : 9-17) ได้ศึกษายุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5

และ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,905 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 655 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 1,250 คน เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียนพบว่า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 598 คน, 675 คน และ 632 คน ตามลำดับ และมีอายุระหว่าง 14-18 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 16 ปี ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบหรือตัวแปร 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอน โดยผู้สอนจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้ที่กำหนดบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอน นอกจากนี้คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพหลายประการเช่น มีความรู้ในเรื่องที่จะสอนดี มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน และมีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน ยังได้ศึกษาพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นเป็นอันดับที่ 5-7 คือ อายุ ส่งผล 7.760 % สถานที่พักอาศัยโดยพักอาศัยในหอพักส่งผล 7.322 % และสัมพันธภาพกับเพื่อนส่งผล 6.885 % โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่า เมื่ออายุเริ่มมากขึ้นจะตั้งใจเรียนมากขึ้น มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น และรู้จักควบคุมตนเองด้านการเรียนได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งต้องการความเป็นอิสระหากสามารถอยู่หอพักได้จะทำให้สมาธิในการเรียนดีขึ้น สามารถบริหารเวลาได้ด้วยตนเอง ส่วนในด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนนั้น นักเรียนสามารถปรึกษาปัญหาการเรียนและปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนได้ มีความภูมิใจที่เพื่อนๆ ต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรักสามัคคีและมีน้ำใจต่อกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนหรือเรื่องส่วนตัว นอกจากนี้ยังได้ศึกษาพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลในทางบวกมากที่สุด 3 อันดับแรกต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษารายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโดยเฉพาะด้านเจตคติที่มีต่อการเรียน ความสนใจในการเรียน การบริหารเวลาในการเรียน และการทบทวนบทเรียน ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบรรยากาศในครอบครัว ส่วนตัวแปรอื่นๆ มีทั้งส่งผลในทางบวก และทางลบต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาด้านอื่นๆ

1.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาซลาม และบราวน์ (สุปรียา อินทวิโรทัย. 2529 : 36 ; อ้างอิงจาก Haslam and Brown.1986 : 223-226) ได้ศึกษาผลของการสอนทักษะทางการเรียนอย่างมีระบบที่มีต่อนิสัยในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 74 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 37 คน ตอบแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติทางการเรียนทั้งก่อนและหลังการ

ทดลอง และให้กลุ่มทดลองเรียนวิชาการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (The Brown Holtzman Effective Study Course) ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ให้เรียนวิชาอะไร จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเรียนและคะแนนจากแบบสำรวจเจตคติและทัศนคติทางการเรียน สูงขึ้นกว่าเดิม

โรชัน (Roshan.1997:1568) ได้ศึกษาเกี่ยวกับยุทธวิธีการเรียน (Learning Strategies) ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ผลการศึกษาพบว่า ยุทธวิธีการเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา และการฝึกปฏิบัตินั้น หากผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาก่อนที่จะไปฟังการบรรยายหรือก่อนการฝึกปฏิบัติ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้เร็วและละเอียด ยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถฝึกปฏิบัติได้คล่องแคล่วมากขึ้น และช่วยทวนเวลาในการเรียนมากขึ้น คือใช้เวลาน้อยลง

เฮนนี่ (Heaney.1996 : 1460) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างยุทธวิธีการเรียน สถิติปัญญา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยใช้แบบสอบถาม ASSET และแบบสอบถาม LASSI จากผลการวิจัยพบว่า ยุทธวิธีการเรียน สถิติปัญญา มีความสัมพันธ์กับความคงทนในการเรียนและสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปจะยิ่งประสบความสำเร็จทางการเรียน มากกว่านักศึกษาที่มีอายุ 25 ปีลงมา

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นว่ายุทธวิธีการเรียน ทัศนคติทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสามารถที่จะทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ด้วย นอกจากนี้มียุทธวิธีการเรียนและทัศนคติในการเรียน สามารถที่จะพัฒนาได้หลายวิธี ได้แก่ การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม การใช้แม่แบบ โปรแกรมฝึกทักษะทางการเรียน และการใช้กลุ่มฝึกอบรม เป็นต้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

2.1.1 ความหมายของกลุ่ม

พนม ลิมอารีย์ (2522 : 27) กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ที่ได้มารวมกัน มีการแสดงออกในลักษณะที่เป็นการปะทะสังสรรค์กัน กลุ่มมีกำเนิดขึ้นมาจากการที่สมาชิกมีความรู้สึกผูกพันกันทางจิตใจหรือทางโครงสร้าง เนื่องจากสมาชิกแต่ละคน

ได้รับความพอใจซึ่งกันและกัน หรือสมาชิกมีผลประโยชน์ร่วมกัน แต่ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มของสมาชิกก็อาจจะมี ความขัดแย้งกันบ้าง ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของกลุ่ม

สงวนศรี วิรัชชัย (2527 : 103) ได้สรุปความหมายของกลุ่มว่า กลุ่มเกิดจากการที่มีคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความสัมพันธ์หรือมีปฏิสัมพันธ์กัน ในทางใดทางหนึ่ง เช่น มีการสื่อสารความหมายต่อกัน มีเป้าหมายและแรงจูงใจร่วมกัน มีการกระทำร่วมกันในทางที่จะบรรลุเป้าหมายที่ร่วมกันอยู่นั้น มีความรู้สึก มีเจตคติต่อกัน มีการรับรู้ถึงสภาพการเป็นกลุ่ม และเมื่อเกิดเป็นกลุ่มขึ้นมาแล้วสมาชิกกลุ่มจะมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกัน

กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์ (2527 : 263) กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาอยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีลักษณะสำคัญต่าง ๆ ร่วมกัน หรือมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

1. มีการรับรู้ร่วมกันในสังคม
2. มีแรงจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
3. มีเป้าหมายอย่างเดียวกันหรือมีเป้าหมายร่วมกัน
4. มีค่านิยมและปทัสถานของกลุ่มที่จะควบคุมและกำหนดความประพฤติของสมาชิกในกลุ่มให้เป็นระเบียบ
5. มีการเกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
6. มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
7. มีการสื่อสารกันทั้งทางด้านภาษาพูดและภาษาท่าทาง

เยาวภา กันทรวิชัยกุล (2530 :6) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่ากลุ่มไว้ว่า กลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมารวมกันโดยมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน มีการยอมรับและเข้าใจกัน ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และมีจุดมุ่งหมายที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

พวงแก้ว เนตรโอภารักษ์ (2533 : 24) กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาอยู่ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน สมาชิกมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือและรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ และมีความสัมพันธ์กันทั้งทางด้านความคิด คำพูด และกิริยาท่าทางหรือการกระทำ

สำหรับ ชอว์ (Shaw.1981 : 8) ได้ให้นิยามว่า กลุ่ม หมายถึง บุคคล 2 คนหรือมากกว่าผู้ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะที่ว่าแต่ละบุคคลมีอิทธิพลและถูกมีอิทธิพลต่อกันและกัน

2.2.2 ประเภทของกลุ่ม

พนม ลิ้มอารีย์ (2522. : 27) ได้จำแนกประเภทของกลุ่มได้เป็นหลายลักษณะคือ จำแนกออกได้ตามลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม จำแนกตามหน้าที่ของสมาชิกที่มีต่อกลุ่ม หรือจำแนกตามลักษณะโครงสร้างกลุ่ม มีดังนี้

ประเภทที่ 1 จำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มปฐมภูมิ หมายถึง กลุ่มที่สมาชิกที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน และพบปะเห็นหน้ากันอยู่เสมอ (face to face) ตัวอย่างของกลุ่มปฐมภูมิ เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อนเล่น กลุ่มเพื่อนบ้าน ชุมชนในชนบทขนาดเล็ก เป็นต้น ลักษณะสำคัญของกลุ่มปฐมภูมิก็คือ เป็นกลุ่มขนาดเล็กมีคนไม่กี่คน นักสังคมวิทยาบางท่านให้คำจำกัดความว่าเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกไม่เกิน 20 คน มีความสัมพันธ์กันแบบใกล้ชิดสนิทสนม มีความสนใจร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางอารมณ์ และมีความรู้สึกต่อกันโดยไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์โดยตรง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มทุติยภูมิ จะมีลักษณะตรงข้ามกับกลุ่มปฐมภูมิคือ สมาชิกของกลุ่มจะมีความสัมพันธ์กันอย่างห่างเหิน ขาดความใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยชอบพอกัน มีการติดต่อกันอย่างเป็นทางการ การผูกพันทางความรู้สึกหรืออารมณ์ก็เบาบางลงมา จำนวนสมาชิกในกลุ่มก็จะมีอยู่เป็นจำนวนมาก การติดต่อระหว่างสมาชิกจะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ และในบางครั้งสถานภาพของสมาชิกนั่นเองก็เป็นอุปสรรคขัดขวางมิให้กลุ่มมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดสนิทสนม

ประเภทที่ 2 จำแนกตามหน้าที่ของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มหรือจำแนกตามลักษณะโครงสร้างกลุ่ม แบ่งได้เป็น

กลุ่มที่ 1 กลุ่มวงในหรือกลุ่มพวกเดียวกัน (In-groups) หมายถึง คนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ หรือหมายถึง พวกเรา (We-groups)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มวงนอกหรือกลุ่มพวกอื่น (Out-groups) หมายถึง คนที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเดียวกันมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน ห่างเหินกันหรือหมายถึงพวกเขา (They-groups)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มอ้างอิง (Reference-groups) หมายถึง กลุ่มที่บุคคลมิได้เป็นสมาชิก (non-membership groups) แต่ยึดถือว่ากลุ่มนั้น ๆ มีความหมายสำหรับตน

โดยการพยายามปฏิบัติตามปทัสสถานของกลุ่มนั้นๆ และมุ่งหวังว่าตนจะเข้าร่วมกลุ่มด้วยในโอกาสต่อไปข้างหน้า

สงวนศรี วิรัชชัย (2527 : 104-106) ได้ศึกษาและรวบรวมการแบ่งประเภทของกลุ่มตามลักษณะต่าง ๆ ว่ามีอยู่ด้วยกัน 7 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 การแบ่งกลุ่มตามลักษณะของความสัมพันธ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 กลุ่มปฐมภูมิ (Primary group) เป็นกลุ่มขนาดเล็กที่มีสมาชิกพบหน้ากัน (face to face) อยู่เสมอ มีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี สมาชิกมีความสนใจร่วมกัน นอกจากนั้นอาจจะมีค่านิยม รสนิยม ทัศนคติ และความเชื่อคล้ายคลึงตามกัน บางครั้งอาจเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มทางจิตวิทยา (Psychological groups) เช่น กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มวัยรุ่น สมาชิกในกลุ่มมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างแน่นแฟ้นทางด้านจิตใจโดยไม่มีผลประโยชน์อื่นใดเป็นเครื่องตอบแทน

ประเภทที่ 2 กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary groups) เป็นกลุ่มที่สมาชิกมีความสัมพันธ์กันน้อยไม่สนิทสนมเหมือนอย่างกลุ่มปฐมภูมิ และรวมกันอยู่ได้ เนื่องจากมีผลประโยชน์เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้ง การติดต่อสัมพันธ์กันมักจะเป็นทางการ เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ จำนวนสมาชิกก็มีมาก และมีสถานภาพที่แตกต่างกันออกไป บางครั้งอาจเรียกกลุ่มเหล่านี้ว่า กลุ่มทางสังคม (Social groups) เช่น กลุ่มร่วมอาชีพ สมาคม องค์การ สมาพันธ์ต่าง ๆ หรือสถาบันทางราชการประเภทต่าง ๆ

แบบที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 กลุ่มอ้างอิง (Reference group) หมายถึง กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อเจตคติ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคล โดยบุคคลอาจจะไม่ได้มีชื่อเป็นสมาชิกกลุ่ม และไม่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม รวมทั้งไม่ทราบว่ามีใครอื่นที่เป็นสมาชิกกลุ่ม แต่บุคคลก็ใช้ปทัสสถานและค่านิยมของกลุ่มเป็นข้ออ้างและเป็นแนวทางสำหรับการแสดงพฤติกรรมของตน เช่น กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มศาสนา กลุ่มท้องถิ่นภูมิลำเนา เป็นต้น

ประเภทที่ 2 กลุ่มสมาชิก (Member group) หมายถึง กลุ่มที่บุคคลมีชื่อเป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่ว่าบุคคลจะมีความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น บุคคลก็อาจจะยอมรับหรือไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ปทัสสถานและค่านิยมของกลุ่มก็ได้ ตัวอย่างเช่น กลุ่มนักเรียนในชั้นเรียน กลุ่มพรรคการเมือง กองทหาร เป็นต้น

แบบที่ 3 แบ่งตามลักษณะความสมัครใจในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็น

ประเภทที่ 1 กลุ่มสมัครใจ (Voluntary group) คือ กลุ่มที่บุคคลเต็มใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มและพอใจที่จะได้ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม เช่น กลุ่มสนทนา กลุ่มเพื่อนสนิท เป็นต้น

ประเภทที่ 2 กลุ่มไม่สมัครใจ (Involuntary group) คือ กลุ่มที่บุคคลถูกบังคับให้เข้าเป็นสมาชิกโดยที่เขาไม่สมัครใจ ไม่เต็มใจ เช่น กลุ่มทหารเกณฑ์ กลุ่มนักเรียนที่ครูกำหนดงานให้ทำ

แบบที่ 4 แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 กลุ่มเฉพาะ (Exclusive group) คือ กลุ่มที่จำกัดคุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม เช่น สมาคมศิษย์เก่า ชมรมชายโสด เป็นต้น คนที่จะเข้าเป็นสมาชิกของชมรมได้จะต้องมีคุณสมบัติตามที่กลุ่มกำหนดไว้

ประเภทที่ 2 กลุ่มสนใจ (Inclusive group) คือ กลุ่มที่เกิดจากการที่คนหลาย ๆ คนมีความสนใจตรงกันมารวมตัวกัน โดยไม่มีการจำกัดคุณสมบัติ หรือคุณลักษณะของสมาชิก เช่น กลุ่มผู้สนใจสะสมแสตมป์ ชมรมถ่ายรูป ชมรมวรรณศิลป์ เป็นต้น กลุ่มประเภทนี้ใครก็สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถ้ามีความสนใจและต้องการ

แบบที่ 5 แบ่งตามลักษณะความเหมือนและความแตกต่างกันในระหว่างสมาชิกกลุ่ม ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 กลุ่มเอกพันธ์ (Homogeneous group) คือ กลุ่มที่สมาชิกมีคุณสมบัติและมีลักษณะเหมือน ๆ กัน โดยปกติจะหมายถึงกลุ่มที่สมาชิกมีความเหมือนหรือตรงกันในลักษณะบางอย่าง เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน เพศเดียวกัน การศึกษาเหมือนกัน ฯลฯ สำหรับกลุ่มที่มีลักษณะเอกพันธ์โดยสมบูรณ์ (สมาชิกมีลักษณะเหมือนกันทุกอย่าง) จะหาได้ยากมาก

ประเภทที่ 2 กลุ่มวิวิธพันธ์ (Heterogeneous group) คือ กลุ่มที่สมาชิกมีความแตกต่างกันในเกือบทุก ๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา อาชีพ ความสนใจ ฐานะ เพศ วัย

แบบที่ 6 แบ่งตามความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลผู้เป็นสมาชิกกลุ่มโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 กลุ่มเรา (In-group) หมายถึง กลุ่มที่บุคคลมีความรู้สึกผูกพันทางอารมณ์กับสมาชิกคนอื่น ๆ รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม จนใช้คำว่า พวกเรา ในเวลาที่อยู่ถึงกลุ่ม

ประเภทที่ 2 กลุ่มเขา (Out-groups) หมายถึง กลุ่มที่สมาชิกไม่ได้มีความรู้สึกผูกพันทางอารมณ์ต่อกัน ไม่มีความรู้สึกเป็นหมู่พวก บุคคลไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และมักจะพูดถึงกลุ่มหรือคนอื่น ๆ ในกลุ่มโดยใช้คำว่า พวกเขา

แบบที่ 7 แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 กลุ่มเป็นทางการ (Formal group) หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดระบบ ระเบียบ มีแบบแผนและมีกฎเกณฑ์สำหรับให้สมาชิกถือปฏิบัติ เช่น หน่วยราชการ กลุ่มอบรมสัมมนา กลุ่มการประชุม ธนาคารและองค์กรต่าง ๆ

ประเภทที่ 2 กลุ่มไม่เป็นทางการ (Informal group) หมายถึง กลุ่มที่ไม่มีการกำหนดระเบียบแบบแผน ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว ไม่มีพิธีการ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกจะเป็นไปตามความสมัครใจและความพอใจของบุคคล เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มสนทนา เป็นต้น

การแบ่งประเภทของกลุ่มด้วยเกณฑ์ต่าง ๆ นี้จะช่วยให้เข้าใจถึงลักษณะธรรมชาติของกลุ่ม ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่ม และผลของการเกิดกลุ่มได้ดีขึ้น

นิภา วิจิตรศิริ (2525 : 18-20) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มไว้ดังนี้

ประเภทที่ 1 กลุ่มฝึกอบรม (T-Group or Training Group) กลุ่มชนิดนี้จะเน้นให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสที่จะตระหนักถึงความรู้สึกที่เป็นอยู่ และการสร้างทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสารในด้านความหมายซึ่งจะทำให้สมาชิกสามารถดำเนินบทบาทของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทที่ 2 กลุ่มฝึกอบรมความไวในการรับรู้ (Sensitivity Training Group) กลุ่มชนิดนี้ เป็นการฝึกพัฒนาทักษะในการเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง และผู้อื่น เช่น การรับรู้ความรู้สึกนึกคิด เหตุผล ทั้งนี้เป็นของตนเองและผู้อื่น เชื่อกันว่าการฝึกการรับรู้จะเป็นเครื่องส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเข้าใจในตนเอง ปรับปรุงตนเอง รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น

ประเภทที่ 3 กลุ่มฝึกอบรมทักษะพื้นฐาน (BST Group or Basic Skill Training Group) กลุ่มชนิดนี้บางครั้งเรียกว่า กลุ่มฝึกอบรมเพื่อมนุษยสัมพันธ์ (Training Human Relations Laboratory) เป็นการสร้างสมาชิกในกลุ่มให้มีทักษะเบื้องต้นในด้านมนุษยสัมพันธ์ และสามารถพัฒนานำเอาทักษะนั้นไปใช้ได้

ประเภทที่ 4 กลุ่มฝึกฝนทดลอง (Laboratory Training Group) กลุ่มชนิดนี้เป็นโครงการสำหรับสมาชิกที่อยู่เป็นประจำ โดยมุ่งจะก่อให้เกิดประสบการณ์เพื่อเพิ่มพูน

ความเข้าใจและทักษะของการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคล

ประเภทที่ 5 กลุ่มเผชิญหน้า (Encounter Group) กลุ่มชนิดนี้ เป็นกลุ่มที่ เน้นความเจริญงอกงามส่วนบุคคล ช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง รู้จักสภาพความเป็นจริงของ ตนเอง

2.2.3 ขนาดของกลุ่ม

เรื่องขนาดของกลุ่มนั้น ได้มีผู้ให้ความคิดเห็นไว้แตกต่างกันออกไป ดังมีรายละเอียด ดังนี้

กฤษกร ตริสกุล (2536 : 16) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกในกลุ่ม เพราะจำนวนสมาชิกจะมีผลต่อสัมพันธภาพ การสื่อสาร และคุณภาพของปฏิสัมพันธ์ ภายในกลุ่มด้วย

วัชร ฐะคำ (2523 : 87) กล่าวว่า กลุ่มที่จะมีประสิทธิภาพ ได้แก่ กลุ่มที่มีสมาชิก จำนวนตั้งแต่ 6-8 คน อาจอนุโลมให้ได้ถึง 10 คน ถ้าจำเป็น เพราะว่าหากมีสมาชิกจำนวน มากเกินกำหนดกลุ่มจะแยกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ขึ้นมาเป็น 2 กลุ่มทันที

คมเพชร จัตรศุภกุล (2530 : 26) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มอาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญ ประการหนึ่งในการพิจารณาธรรมชาติของปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาดแตกต่างกันจะทำให้กระบวนการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันออกไปด้วย ในกลุ่มที่มีสมาชิกมากเกินไป ความจำเป็น สมาชิกจะต้องทำงานซ้ำซ้อนกัน บางคนคาดหวังว่าจะได้รับผิชอบทั้งหมด ในขณะที่สมาชิกคนอื่นรู้สึกคับข้องใจที่ไม่มียานทำ ไม่มีโอกาสได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ ขนาดของกลุ่มไม่ควร เกิน 15 คน จะใหญ่เท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่ม และระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม

อาคม หงษ์ทอง (2539 : 16) สรุปไว้ว่า ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมในการทำกิจกรรม กลุ่มควรมีขนาดเล็ก เพราะสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะได้มีเวลา มีโอกาสศึกษาให้ความสนใจ สร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกอื่นได้อย่างทั่วถึง ลึกซึ้ง อีกทั้งยังมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น อย่างเต็มที่

จากขนาดของกลุ่มดังกล่าว สรุปได้ว่า จำนวนสมาชิกมีความสำคัญ แต่สิ่งที่มี ความสำคัญต่อการทำงานของกลุ่มอีกประการคือ ความร่วมมือและความสัมพันธ์ของสมาชิก ภายในกลุ่ม ซึ่งการทำงานกลุ่มจะได้ผลดีเมื่อกลุ่มมีจำนวนสมาชิกที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อย

น้อยเกินไป คือ ประมาณ 12-15 คน เพราะหากมีสมาชิกมากเกินไปอาจเกิดกลุ่มย่อยขึ้นภายในกลุ่มใหญ่และมีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

2.2.4 ประโยชน์ของการเข้ากลุ่ม

คมเพชร จัตรศุภกุล (2530 : 9) กล่าวว่า การที่บุคคลมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มนั้นย่อมมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อดำรงชีวิตเพื่อการแก้ปัญหาและดำเนินงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จะช่วยให้บุคคลได้เกิดพัฒนาการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และเกิดการเรียนจากกลุ่ม กล่าวคือ

1. บุคคลแต่ละคนมีความสามารถพิเศษในตัวเอง ความสามารถพิเศษดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานกลุ่มเพราะงานกลุ่มประกอบด้วยคนจำนวนมาก และแต่ละคนก็มีลักษณะแตกต่างกันออกไป ด้วยความแตกต่างนี้เองทำให้เขาทั้งหลายช่วยเหลือกลุ่มได้มากขึ้น ความสามารถพิเศษของแต่ละคนจะถูกนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มและนำมาส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นผลดีต่อประสิทธิภาพของการทำงานโดยส่วนรวม
2. ประสบการณ์ที่ได้รับจากกลุ่มจะส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มได้พัฒนาความสามารถพิเศษขึ้นมา แล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มและต่อตนเองได้
3. บุคคลแต่ละคนจะมีอิทธิพลต่อกลุ่ม และในขณะเดียวกันกลุ่มก็จะมีอิทธิพลต่อบุคคลเช่นเดียวกัน เพราะในกลุ่มจะเกิดปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างบุคคลแต่ละคน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อกลุ่ม และกลุ่มยังช่วยให้สมาชิกทั้งหลายเรียนรู้จักการให้ (Give) และการรู้จักรับ (Take)

นอกจากนี้ พนม ลิมอารีย์ (2522 : 40) ยังกล่าวถึงผลพลอยได้จากการเข้ากลุ่มว่า

1. กลุ่มจัดเป็นสนามทดลองฝีมือ (Testing Group) กลุ่มจะเป็นสนามทดสอบความสามารถของสมาชิก เช่น คนพูดเก่ง แต่ไม่มีโอกาสพูดที่ใดก็จะอาศัยกลุ่มเป็นที่ทดลองหรือเป็นที่แสดงความสามารถเพื่อให้บุคคลอื่นได้ทราบว่าตนมีความสามารถจริงหรือไม่และมีความสามารถมากน้อยเพียงใด
2. กลุ่มเป็นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เจตคติ ความคิดเห็น และกลุ่มยังช่วยปรับปรุงเจตคติและนิสัยใจคอของสมาชิก รวมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เป็นกำลังใจให้กันและกัน
3. กลุ่มช่วยเสริมสร้างพลังทางร่างกาย เพราะการที่บุคคลได้มีโอกาสเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมบุคคลจะได้รับการฝึกหัดที่เป็นเวลา มีความอดทนที่จะฝึกมากขึ้น และจากกิจกรรมของกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกได้มีการเคลื่อนไหวออกกำลังกาย ซึ่งจะส่งผลดีต่อสุขภาพของผู้นำกลุ่มด้วย

4. กลุ่มยังเป็นเครื่องค้ำกันให้ความรู้สึกไม่ปลอดภัยต่างๆ และกลุ่มยังเป็นเครื่อง บำรุงขวัญ ให้กำลังใจ ให้ความรัก ให้ความอบอุ่นแก่สมาชิก การที่ทำให้ผู้เข้ากลุ่มมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นที่รักและได้รับการยกย่องจากกลุ่มจะช่วยให้ผู้เข้ากลุ่มมีความเข้าใจตนเองมากขึ้น เกิดความรู้สึกที่มั่นคงปลอดภัย และเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้มีความรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าคนหนึ่ง ทำให้เกิดความต้องการที่จะทำประโยชน์ให้กลุ่ม เพื่อที่จะได้รับการยกย่องจากกลุ่ม

2.2.5 ขั้นตอนของกระบวนการกลุ่ม

คมเพชร จัตรศุภกุล (2522 : 23) ได้กล่าวถึงระยะพัฒนาของกลุ่มว่า เมื่อสมาชิกเริ่มเข้ากลุ่ม อาจพบว่าพฤติกรรมที่แสดงออกมาในกลุ่มนั้น มีความแตกต่างที่เข้ากลุ่มได้เป็นเวลานานแล้วทั้งนี้เพราะว่า การที่จะเข้ากลุ่มเป็นกลุ่มที่สมบูรณ์จะต้องอาศัยเวลาในการพัฒนากลุ่ม ดังนั้นมักจะพบว่ากลุ่มจะต้องผ่านระยะต่างๆ 4 ระยะคือ

1. ระยะที่บุคคลแต่ละคนมีการแข่งขัน และมีศูนย์กลางอยู่ที่ตนเอง
2. ระยะของความขัดแย้งและความคับข้องใจ
3. ระยะกลุ่มมีความสามัคคี
4. ระยะที่มีผลงาน และยึดกลุ่มเป็นศูนย์กลาง

เยาวพา เตชะคุปต์ (2517 : 228-231) กล่าวว่า ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมกลุ่มหรือตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 4 ระยะดังนี้คือ

ระยะที่ 1 ระยะการมีส่วนร่วมเป็นระยะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือคิดค้นแสวงหาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้นั้นด้วยตนเอง ผลจากการเรียนรู้จะเกิดจากตัวผู้เรียนโดยตรง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการทำกิจกรรมจะเป็นการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน คือ

1.1 การมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย ได้แก่ การที่ผู้เรียนลงมือกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการค้นคว้าสืบสวนสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องอาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา ในการสื่อความหมายกับผู้อื่นเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1.2 การมีส่วนร่วมทางด้านจิตใจ คือความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งที่กระทำนั้น ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้ จะนำไปสู่การรับรู้ แนวคิด และการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาเป็นอย่างดี และช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้นานอีกด้วย

1.3 การมีส่วนร่วมทางด้านปัญญาหรือสมอง คือ การที่ผู้เรียนเกิดการเห็นจริงหรือประจักษ์แจ้ง มีการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และการสร้างแนวความคิดจากสิ่งที่

ได้รับรู้ นั่น จะเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด และเหตุผลในการพิจารณาไตร่ตรองในการทำงาน การตัดสินใจ การวิเคราะห์ และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

1.4 การมีส่วนร่วมในสังคม คือ การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางและเกิดผลดีอีกด้วย

ระยะที่ 2 ระยะวิเคราะห์ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์เรียนรู้ทันที หลังจากที่ได้ลงมือกระทำกิจกรรม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิธีการเรียน ผลการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองดียิ่งขึ้น

ระยะที่ 3 ระยะสรุปและประยุกต์หลักการ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ค้นพบแนวความคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น แล้วสรุปเป็นหลักการของตนเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำหลักการของตนเองนั้นไปประยุกต์ใช้ในอนาคต หรือประยุกต์ให้เข้ากับตนเองได้ การประยุกต์นั้นจะกระทำได้ 2 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 ประยุกต์เพื่อปรับปรุงเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพหรือการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ลักษณะที่ 2 การประยุกต์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในอนาคตและเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนช่วยให้การคิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้น

ลักษณะที่ 3 ระยะประเมินผล โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และของกลุ่มจากการอภิปรายให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

2.2.6 กิจกรรมที่ใช้ในการเข้ากลุ่ม

วันทนีย์ เหมะผดุงกุล (2535 : 29) กล่าวว่า เกม เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าแก่เด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่เด็กพอใจมาก ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรม ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังช่วยผ่อนคลายความเครียดในการเล่นทำให้เด็กสนใจและไม่เบื่อ

ทศนา แชมมณี (2522 : 27-28) ได้เสนอการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ไว้หลายวิธี

1. เกม (Game) คือ การที่ผู้เรียนลงเล่นด้วยตนเองภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาบางอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และผู้เรียนจะเกิดความสนุกสนานในการเรียนด้วย
2. บทบาทสมมติ (Role-Playing) วิธีการนี้มีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติเช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่น แล้วให้นักเรียนสวมบทบาทนั้นแล้วแสดงออกตามธรรมชาติโดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์ และความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นหลัก วิธีการนี้มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษา วิเคราะห์ถึงความรู้สึก และพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้ง และยังช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและน่าติดตามอีกด้วย
3. กรณีตัวอย่าง (Case) คือ การนำกรณีหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ๆ นำมาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ และอภิปรายกันเพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกฝนหาทางแก้ไขนั้น การอภิปรายช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และนำเอากรณีต่าง ๆ ซึ่งคล้ายคลึงกับชีวิตจริงมาใช้ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงและมีความหมายกับผู้เรียนมากขึ้น
4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือ การจำลองสถานการณ์จริงหรือสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้ผู้เรียนลงไปในสถานการณ์นั้นและมีปฏิกิริยาตอบโต้กัน วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนจะไม่กล้าแสดงออกเพราะจะเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป
5. ละคร (Acting or Dramatization) คือ การที่ผู้เรียนได้ทดลองแสดงบทบาทที่กำหนดไว้โดยไม่เอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปเกี่ยวข้อง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่จะเข้าใจความรู้สึกนึก เหตุผลและพฤติกรรมของผู้อื่น ทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงละครร่วมกัน จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกันและได้ฝึกการทำงานร่วมกัน
6. กลุ่มย่อย (Small Group) เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนในการแสดงออกและช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญใจ สิ้นธนาคร (2522 : 64) ได้ศึกษาผลของการเข้ากลุ่มไวต่อการรับรู้ที่มีต่อทักษะและทัศนคติส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นข้าราชการสำนักงานรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า หลังการเข้ากลุ่มกลุ่มทดลองมีทัศนคติเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นสูงขึ้น มีการเปิดเผยตนเอง เกิดทักษะในการสื่อความหมายการทำงานกลุ่มและการแก้ปัญหาเป็นระบบระเบียบมากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มทดลองยังมีบุคลิกภาพด้าน ความต้องการพึ่งพาตนเองสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม

วิญญู พูลศรี (2523 : 71) ได้ทำการวิจัยโดยใช้กลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยครูเชียงใหม่ โดยใช้เวลาในการพบปะกลุ่มทั้งสิ้น 12 ครั้ง ผลปรากฏว่าหลังจากฝึกโดยใช้กลุ่มแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียนของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้ากลุ่มที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า การพัฒนายุทธวิธีการเรียนนั้นสามารถทำได้หลายวิธี และวิธีการเข้ากลุ่ม ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่เหมาะสม และเนื่องจากการพัฒนายุทธวิธีการเรียนสามารถฝึกฝนได้ โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม ทำให้สมาชิกเปิดเผยตนเอง มีการยอมรับซึ่งกันและกันอย่างมีอิสระ และปลอดภัย และที่สำคัญการเข้ากลุ่มช่วยให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และยังสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับปรุงใช้กับตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำกลุ่มมาใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behavior Therapy)

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

3.1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์

ผู้ให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม เชื่อว่า มนุษย์เกิดมาไม่มีทั้งดีและเลว มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้นี้ทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการจัดสิ่งแวดล้อมภายใต้เงื่อนไขต่างๆ การเรียนรู้ก็สามารถทำให้หมดไป และทำนองเดียวกันสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ขึ้นได้ มนุษย์สามารถที่จะควบคุมเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมของตนเองได้แม้จะอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมก็ตาม (อาภา จันทรสกุล. 2535 : 220)

3.1.2 จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

วัชร ทรัพย์มี (2525: 195) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเป็นจุดมุ่งหมายที่ได้จากการตกลงร่วมกันระหว่างผู้รับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษา ว่าต้องการจะปรับหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอย่างไร ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเชี่ยวชาญในการพิจารณาว่าสภาพการณ์ใดบ้างที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ผู้ให้คำปรึกษาจะกำหนดขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างละเอียด พฤติกรรมที่กำหนดให้ผู้รับคำปรึกษาปฏิบัตินั้นต้องเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้จึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามต้องการ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้รับคำปรึกษารู้จักคิดพิจารณาและวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ะมัดระวังขึ้น สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและผลที่ตามมา

3.1.3 ลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

อาภา จันทรสกุล (2535 : 221) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ดังนี้

1. เป้าหมายของการให้คำปรึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป้าหมายจึงต้องชัดเจนในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ ประเมินได้ และการกำหนดเป้าหมายนั้นผู้รับคำปรึกษาจะต้องเป็นผู้วางเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตนเอง
2. ผู้ให้คำปรึกษามีหน้าที่จัดประสบการณ์ใหม่ เลือกเทคนิค และคอยกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น โดยการเสริมแรง
3. การเลือกเทคนิคและวิธีการแก้ไขพฤติกรรมตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีมากมายหลายเทคนิค ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพิจารณาเทคนิคและวิธีการตามความเหมาะสมของลักษณะปัญหาของแต่ละบุคคล

3.1.4 หลักการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมที่มีเกี่ยวข้องกับการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning)

สกินเนอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 21 ; อ้างอิงจาก Skinner.1930 ; 168-177) กล่าวถึง หลักพฤติกรรมของอินทรีย์ว่า พฤติกรรมของอินทรีย์อยู่ภายใต้การควบคุมของเงื่อนไขผลกรรมที่อินทรีย์ได้รับ เงื่อนไขผลกรรมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 เงื่อนไขเสริมแรง (Contingency of Reinforcement) หมายถึง เงื่อนไขของการให้ผลกรรมที่อินทรีย์พอใจ

ประเภทที่ 2 เงื่อนไขการลงโทษ (Contingency of Punishment) หมายถึง เงื่อนไขของการให้ผลกรรมที่อินทรีย์ไม่พอใจ

สำหรับคำว่า เงื่อนไข (Contingency) ในที่นี้จะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรมในสภาพการณ์หนึ่ง ๆ ดังตัวอย่าง

พฤติกรรม		ผลกรรม
ถ้า	ขยันเรียน	สอบได้
ถ้า	ออกกำลังกาย	น้ำหนักลดลง

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรมในสภาพการณ์หนึ่ง ๆ

จากตัวอย่างอินทรีย์จะเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่อินทรีย์กระทำ และผลกรรม ผลกรรมหนึ่ง ๆ อาจเกิดจากพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งการที่อินทรีย์เรียนรู้ว่าพฤติกรรมอะไร จะนำไปสู่ผลกรรมอะไร เป็นการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม

จากหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยผู้รับคำปรึกษาหรือนักเรียนจะได้รับการเสริมแรง ถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งจะทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นต่อไปอีก

3.1.5 เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษา

เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม แบ่งเป็นเทคนิควิธีเดียวและเทคนิคหลายวิธีผนวกกัน ผู้ให้คำปรึกษาควรจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการปรับพฤติกรรมเป้าหมาย เทคนิคต่าง ๆ มีดังนี้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.2536 : 151)

1. เทคนิควิธีเดียว ผู้ให้คำปรึกษาสามารถใช้วิธีใดวิธีหนึ่งในการให้คำปรึกษา เพื่อให้บรรลุพฤติกรรมเป้าหมาย เช่น ใช้วิธีการให้การเสริมแรงทางบวก เพื่อเพิ่มความถี่ของการเกิดพฤติกรรม เป้าหมายหรือเพื่อลดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือเพื่อสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่
2. เทคนิคหลายวิธีผนวกกัน ผู้ให้คำปรึกษาสามารถใช้เทคนิคหลาย ๆ เทคนิคผนวกกันเพื่อปรับพฤติกรรมเป้าหมายให้บรรลุพฤติกรรมเป้าหมายให้เร็วขึ้น เช่น ใช้วิธีการให้การเสริมแรงทางบวกผนวกกับวิธีการให้ตัวแบบ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนโรงเรียน
พิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใน
ภาคเรียนที่ 1/2546 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งสิ้น 328 คน
ที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ 3 ระดับ คือ ระดับที่หนึ่ง 3.00 – 4.00 ระดับที่
สอง 2.00 – 2.99 และระดับที่สาม ต่ำกว่า 2.00

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลัง
ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
เพศชาย ที่ได้มาจากการคัดเลือกประชากรที่มีคะแนนยุทธวิธีการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี มี
เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ระดับที่สอง 2.00 – 2.99 และระดับที่สาม ต่ำ
กว่า 2.00 มีพฤติกรรมการเรียนไม่ดีจากการสังเกตของครู และสมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการ
พัฒนายุทธวิธีการเรียน จำนวน 23 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เพื่อเป็นกลุ่ม
ทดลอง จำนวน 8 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน
2. แบบประเมินยุทธวิธีการเรียน
3. โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

1. ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษา เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนัยนา เอื้ออำนวยชัย (2539 : 65) แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของศิริภรณ์ เทพนิม (2541 : 67-70)

1.3 นำความรู้และแนวคิดจากข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

1.4 วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือของแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน

1.4.1 นำแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ตรวจสอบรายละเอียดแล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผล แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง

1.4.2 นำแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง จำนวน 44 คน แล้วนำมาตรวจวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้วิเคราะห์เกณฑ์ความคงที่ภายใน (Internal consistency) ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ แล้วคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าข้อความข้อนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 122) จำนวน 22 ข้อ มาใช้ในการทดลอง

1.4.3 นำแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนที่มีจำนวน 22 ข้อตามที่ได้คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 1.4.2 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83

1.4.4 นำแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนที่ได้หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นแล้วนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

ตัวอย่างแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน

ชื่อ - นามสกุล.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเหล่านี้แล้วพิจารณาว่าข้อความดังกล่าวเป็นจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ดังนี้

ตอบ	จริงที่สุด	เมื่อ	ข้อความนี้เป็นจริงมากที่สุดสำหรับนักเรียน
ตอบ	จริง	เมื่อ	ข้อความนี้เป็นจริงสำหรับนักเรียน
ตอบ	จริงบ้าง	เมื่อ	ข้อความนี้เป็นจริงบ้างบางครั้งสำหรับนักเรียน
ตอบ	จริงน้อย	เมื่อ	ข้อความนี้เป็นจริงน้อยสำหรับนักเรียน
ตอบ	ไม่จริง	เมื่อ	ข้อความไม่จริงสำหรับนักเรียน

ยุทธวิธีการเรียน	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง
<u>ด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน</u> 0. ข้าพเจ้าเตรียมตัวสอบทุกครั้งเพราะคิดว่าจะช่วยให้สอบได้ผลการเรียนที่ดี					
<u>ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน</u> 0. ข้าพเจ้าไม่พูด ไม่เล่น กับเพื่อนขณะเรียน					
<u>ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน</u> 0. ข้าพเจ้าจัดตารางคู่มือหนังสือในแต่ละวันและปฏิบัติตามนั้น					
<u>ด้านการเตรียมตัวสอบ</u> 0. ข้าพเจ้าเตรียมตัวก่อนสอบทุกครั้ง					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน กำหนดไว้ดังนี้

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริง	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริง	ให้	5	คะแนน

รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน

แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 1-4)

คะแนนรวม 20 คะแนน

2. ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 5-9) คะแนนรวม

25 คะแนน

3. ด้านการแบ่งเวลาเรียน จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 10-17) คะแนนรวม 40 คะแนน

4. ด้านการเตรียมตัวสอบ จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 18-22) คะแนนรวม 25 คะแนน

ข้อความที่เป็นในแง่บวก ได้แก่ ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

ข้อความที่เป็นในแง่ลบ ได้แก่ ข้อที่ 2, 11, 12, 13

เกณฑ์การจัดระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียน

ค่าเฉลี่ย 4.51 — 5.00 หมายถึง มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 — 4.50 หมายถึง มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.51 — 3.50 หมายถึง มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 — 2.50 หมายถึง มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับไม่ดี

ค่าเฉลี่ย 1.00 — 1.50 หมายถึง มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับไม่ดีอย่างยิ่ง

2. ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินยุทธวิธีการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียน การประเมิน และการบันทึกผลการประเมิน

2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินยุทธวิธีการเรียน ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.3 วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือของแบบประเมินยุทธวิธีการเรียน

2.3.1 นำแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ตรวจสอบรายละเอียดแล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ทำการตรวจสอบเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการและการประเมินผล และให้คุณครูจันทนา พรพระลักขณา และคุณครูปวีณา ช่องกลาง ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ เป็นผู้ตรวจสอบรายละเอียดของแบบประเมินยุทธวิธีการเรียน พร้อมกับเป็นผู้ประเมินนักเรียนจำนวน 3 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมในการวิจัย

2.3.2 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3.3 นำแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ทดลองต่อไป

2.3.4 นำแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้คุณครูจันทนา พรพระลักขณา และคุณครูปวีณา ช่องกลาง ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประเมินยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนในช่วงชั่วโมงคณิตศาสตร์ ในการประเมินยุทธวิธีการเรียนดังกล่าวนี้ จะใช้เวลา 50 นาที โดยจะประเมินยุทธวิธีการเรียนขณะที่ครูสอน ส่วนการประเมินยุทธวิธีการเรียนเกี่ยวกับการทำบ้านจะตรวจสอบจากการที่นักเรียนส่งการบ้านครูในวันรุ่งขึ้น

ตัวอย่างแบบประเมินยุทธวิธีการเรียน

ครั้งที่..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง.....

วันที่.....

ยุทธวิธีการเรียน หมายถึง วิธีการที่นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน ได้แก่

1.1.1 การเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน ดังนี้ สมุดจดคำบรรยาย
ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัด หนังสือ

1.1.2 การนำงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงตามเวลาที่กำหนด

1.1.3 การเข้าชั้นเรียนตรงเวลา

1.2 ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ได้แก่

1.2.1 การไม่พูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน

1.2.2 การซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย

1.2.3 การแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน

1.3 การแบ่งเวลาในการเรียน ได้แก่

1.3.1 การจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน

1.3.2 การทำการบ้าน

1.3.3 การอ่านทบทวนบทเรียน

1.4 การเตรียมตัวสอบ ได้แก่

1.4.1 การทำตารางวางแผนการสอบ

คนที่	ยุทธวิธีการเรียน								รวม คะแนน
	เตรียม อุปกรณ์ เกี่ยวกับ การเรียน	นํางานที่ ได้รับ มอบ หมายมา ส่งตรง เวลา	เข้าชั้น เรียนตรง เวลา	ตั้งใจและ เอาใจใส่ ในการ เรียน	ไม่พูด ไม่เล่น กับเพื่อน ขณะ เรียน	ซักถาม ครูเมื่อมี ข้อสงสัย	แสดง ความ คิดเห็น ตาม คำตอบ ครู เกี่ยวกับ บทเรียน	ทำ การบ้าน	
0.....									
00.....									
000.....									

ลงชื่อผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

เกณฑ์การให้คะแนน

1 หมายถึง นักเรียนกระทำยุทธวิธีการเรียน

0 หมายถึง นักเรียนไม่ได้กระทำยุทธวิธีการเรียน

รายละเอียดการให้คะแนนแบบประเมินยุทธวิธีการเรียน

1. ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการประเมินเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ให้นับเพียง 1 ครั้ง โดยเขียนเลข 1 ลงในช่วงเวลาที่เกิดขึ้น หมายถึง ให้น้ำหนักเป็น 1 คะแนน

2. ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการประเมินไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ไม่นับเป็นจำนวนครั้ง โดยเขียนเลข 0 ลงในช่วงเวลาที่เกิดขึ้น หมายถึง ให้น้ำหนักเป็น 0 คะแนน

3. การให้คะแนนแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนเกี่ยวกับการทำการบ้าน ถ้านักเรียนส่งการบ้านในวันรุ่งขึ้น ตามเวลาที่ครูกำหนด ให้น้ำหนักเป็น 1 คะแนน และถ้านักเรียนไม่ส่งการบ้านในวันรุ่งขึ้น ตามเวลาที่ครูกำหนด ให้น้ำหนักเป็น 0 คะแนน

3. ขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ยุทธวิธีการเรียน และการสร้างกิจกรรมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

3.2 ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนายุทธวิธีการเรียน โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ จำนวนสมาชิก สถานที่ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย กลุ่มทดลอง และนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือของโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

3.3.1 นำโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้อาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ตรวจสอบรายละเอียด จากนั้นส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คนคือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ตรวจสอบเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการและการประเมินผล แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ทดลองต่อไป

3.3.2 โปรแกรมที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดลอง 13 ครั้งๆ ละ 50 นาที เวลา 08.00-08.50น.ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี ตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2547 ถึงวันพฤหัสบดีที่ 4 มีนาคม 2547 ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ครั้งที่	วัน / เดือน / ปี	เรื่อง
1	วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2547	การสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพ
2	วันอังคารที่ 27 มกราคม 2547	การเตรียมตัวเรียน
3	วันพฤหัสบดีที่ 29 มกราคม 2547	ส่งงานดี ... ท้นกำหนด
4	วันอังคารที่ 3 กุมภาพันธ์ 2547	เข้าห้องเรียนให้เป็น
5	วันพฤหัสบดีที่ 5 กุมภาพันธ์ 2547	ไม่พูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน
6	วันอังคารที่ 10 กุมภาพันธ์ 2547	ถามและตอบ
7	วันพฤหัสบดีที่ 12 กุมภาพันธ์ 2547	การมีส่วนร่วม
8	วันอังคารที่ 17 กุมภาพันธ์ 2547	วางแผนและทำตามตาราง
9	วันพฤหัสบดีที่ 19 กุมภาพันธ์ 2547	ทำการบ้านดี ... มีคุณค่า
10	วันอังคารที่ 24 กุมภาพันธ์ 2547	ภาพปริศนาฉันคือใคร
11	วันพฤหัสบดีที่ 26 กุมภาพันธ์ 2547	วางแผนดี
12	วันอังคารที่ 2 มีนาคม 2547	เตรียมตัวสอบอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ
13	วันพฤหัสบดีที่ 4 มีนาคม 2547	การปัจฉิมนิเทศและสรุปผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน แบบประเมินยุทธวิธีการเรียน และโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

2. ขอนหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนพิชญศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน ตอบแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน และเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ในการทดลองเครื่องมือ (Try out) พร้อมกับขอให้ครูผู้สอนจำนวน 2 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ คือ คุณครูจันทนา พรพระลักขณา และคุณครูปวีณา ช่องกลาง ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้ประเมินนักเรียนจำนวน 3 คน และทำการตรวจสอบเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการและการประเมินผล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมในการวิจัย

3. ขออนุญาตขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพิชญศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 8 คนตอบแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน และเข้าร่วมโปรแกรมเพื่อพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการทดลองแบบ One group pretest posttest Design

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

T_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การเข้าร่วมโครงการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัยแบบ One group pretest posttest Design

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 การศึกษายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน ดำเนินการโดย ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา จำนวน 328 คน ทำแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนมาวิเคราะห์หาข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ

2. ตอนที่ 2 การพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน ดำเนินการโดยกำหนดเป็นขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยกำหนดให้ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้ประเมินและบันทึกการประเมินยุทธวิธีการเรียนของกลุ่มทดลองจำนวน 1 ครั้ง ในวันพฤหัสบดีที่ 15 มกราคม 2547 ในช่วงโมงคณิตศาสตร์ โดยใช้เวลา 50 นาที โดยจะประเมินยุทธวิธีการเรียนขณะที่ครูสอน ส่วนการประเมินยุทธวิธีการเรียนเกี่ยวกับการทำการบ้านจะตรวจสอบจากการที่นักเรียนส่งการบ้านครูในวันรุ่งขึ้น ส่วนผู้วิจัยแจกแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนให้กลุ่มทดลองทำ เพื่อเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)

2.2 ขั้นการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งหมด 13 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 08.00 – 08.50 น. ตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2547 ถึงวันพฤหัสบดีที่ 4 มีนาคม 2547 สถานที่ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษาโรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

2.3 ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยกำหนดให้ครูผู้สอนคนเดิมที่ได้ประเมินกลุ่มทดลองไปแล้วในครั้งแรกก่อนที่จะทำการทดลองเป็นผู้ประเมินและบันทึกการประเมินยุทธวิธีการเรียนอีก 1 ครั้ง ในอังคารที่ 9 มีนาคม 2547 ส่วนผู้วิจัยแจกแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนให้กลุ่มทดลองทำอีกครั้งเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test)

2.4 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้ทั้ง 2 ครั้ง (Pre-test และ Post-test) จากแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของครูผู้สอน และคะแนนรวมของกลุ่มทดลองที่ได้จากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนที่ผู้วิจัยแจกให้ทำมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามและแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนและหลังการทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน โดยใช้ t-test for dependent samples ทดสอบสมมติฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่

2.1.1 ค่าร้อยละ (Percent)

2.1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

2.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เกณฑ์ความคงที่ภายใน (Internal consistency) ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ

2.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2538 :144)

2.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนยุทธวิธีการเรียนจากแบบสอบถามและแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for dependent samples (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 122)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

Mean	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่า t-test for dependent samples
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
n	แทน	จำนวนกลุ่มทดลองที่ใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียน
*	แทน	ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน โดยคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนจากแบบสอบถามและแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for dependent samples

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ซึ่งได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการเปรียบเทียบคะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนจากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน และแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนและหลังการทดลอง

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา พบว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 1/2546 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งสิ้น 328 คน ที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ 3 ระดับ คือ ระดับที่หนึ่ง 3.00 – 4.00 ระดับที่สอง 2.00 – 2.99 และระดับที่สาม ต่ำกว่า 2.00 มีค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนยุทธวิธีการเรียน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (N= 328)

ยุทธวิธีการเรียน	Mean	SD	การแปลผล
1. ด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน	3.97	0.38	ระดับดี
2. ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน	3.49	0.22	ระดับปานกลาง
3. ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน	3.82	0.40	ระดับดี
4. ด้านการเตรียมตัวสอบ	3.61	0.42	ระดับดี
ยุทธวิธีการเรียนโดยรวม	3.72	0.21	ระดับดี

จากตาราง 2 พบว่า ยุทธวิธีการเรียนโดยรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (N= 328) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี โดยในด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ถือว่าอยู่ในระดับดี ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ถือว่าอยู่ในระดับดี และด้านการเตรียมตัวสอบ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 ถือว่าอยู่ในระดับดี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนยุทธวิธีการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ระดับที่สอง 2.00 – 2.99 และระดับที่สาม ต่ำกว่า 2.00 มีพฤติกรรมการเรียนไม่ดีจากการสังเกตของครู และสมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน จำนวน 23 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน มาเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน โดยก่อนและหลังการทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ผู้วิจัยให้ทำแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว ได้ผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนยุทธวิธี
การเรียนรู้ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธี
การเรียนรู้ จากแบบสอบถามที่กลุ่มทดลองทำ (n= 8)

ยุทธวิธีการเรียน	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			t
	Mean	SD	การ แปล ผล	Mean	SD	การ แปล ผล	
1. ด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการ เข้าเรียน	3.25	1.69	ปาน กลาง	3.66	15.06	ดี	3.265**
2. ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน	3.00	1.92	ปาน กลาง	3.55	3.05	ดี	1.967*
3. ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน	3.14	3.48	ปาน กลาง	3.75	3.66	ดี	3.960**
4. ด้านการเตรียมตัวสอบ	3.55	3.24	ดี	4.00	3.07	ดี	3.473**
ยุทธวิธีการเรียนโดยรวม	3.22	7.53	ปาน กลาง	3.75	9.36	ดี	5.396**

$t_{(.05:7)}^* = 1.895$

$t_{(.01:7)}^{**} = 2.998$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่า ยุทธวิธีการเรียนของกลุ่มทดลองโดยรวม หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยยุทธวิธีการเรียนด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน และด้านการเตรียมตัวสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยนำแบบประเมินยุทธวิธีการเรียน ไปให้ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประเมินยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนน และผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว ได้ผลดังแสดงใน ตาราง 4

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนยุทธวิธีการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน จากการประเมินของครู (n= 8)

ยุทธวิธีการเรียน	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			t
	Mean	SD	การแปลผล	Mean	SD	การแปลผล	
1.ด้านการเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน	0.25	0.46	ไม่ดีอย่างยิ่ง	1.87	0.35	ดีมาก	8.88**
2.ด้านการงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงเวลา	0.50	0.75	ไม่ดี	2.00	0.00	ดีมาก	6.17**
3.ด้านการเข้าชั้นเรียนตรงเวลา	0.50	0.53	ไม่ดี	1.50	0.52	ดี	5.29**
4.ด้านการตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน	0.00	0.00	ไม่ดีอย่างยิ่ง	2.00	0.00	ดีมาก	7.93**
5.ด้านการไม่พูด ไม่เล่นกับเพื่อนขณะเรียน	0.00	0.00	ไม่ดีอย่างยิ่ง	1.12	0.83	ปานกลาง	2.81*
6.ด้านการซักถามเมื่อมีข้อสงสัย	0.88	0.99	ปานกลาง	1.37	0.74	ดี	1.87
7.ด้านการแสดงความคิดเห็น ตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน	0.63	0.51	ไม่ดี	1.50	0.75	ดี	5.29**
8.ด้านการทำการบ้าน	0.50	0.53	ไม่ดี	1.25	0.46	ดี	3.00**
รวม	0.40	0.30	ไม่ดีอย่างยิ่ง	1.57	0.34	ดี	25.27**

$t_{(05:7)}^* = 1.895$

$t_{(01:7)}^{**} = 2.998$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่า คะแนนยุทธวิธีการเรียนจากการประเมินของครูของกลุ่มทดลองโดยรวมหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนยุทธวิธีการเรียนด้านการเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน ด้านการนำงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงเวลา ด้านการเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ด้านการตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ด้านการแสดงความคิดเห็นตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน และด้านการทำการบ้านนักเรียนมีคะแนนยุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการไม่พูด ไม่เล่นกับเพื่อนขณะเรียนนักเรียนมีคะแนนยุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการซักถามเมื่อมีข้อสงสัยนักเรียนมีคะแนนยุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขป ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม

การพัฒนากุญแจการเรียนรู้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนดีขึ้น หลังจากได้เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากุญแจการเรียนรู้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 1/2546 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งสิ้น 328 คน ที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ 3 ระดับ คือ ระดับที่หนึ่ง 3.00 – 4.00 ระดับที่สอง 2.00 – 2.99 และระดับที่สาม ต่ำกว่า 2.00

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพศชาย ที่ได้มาจากการคัดเลือกประชากรที่มีคะแนนพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ระดับที่สอง 2.00 – 2.99 และระดับที่สาม ต่ำกว่า 2.00 มีพฤติกรรมการเรียนไม่ดีจากการสังเกตของครู และสมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากุญแจการเรียนรู้ จำนวน 23 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียน
2. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน
3. โปรแกรมการพัฒนากุญแจการเรียนรู้

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 การศึกษายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน ดำเนินการโดย ผู้วิจัยให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา จำนวน 328 คน ทำแบบสอบถาม ยุทธวิธีการเรียน ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนมาวิเคราะห์ หาข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ

2. ตอนที่ 2 การพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน ดำเนินการโดยกำหนดเป็น ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยกำหนดให้ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้ประเมินและบันทึกการประเมินยุทธวิธีการเรียนของกลุ่มทดลองจำนวน 1 ครั้ง ในวันพฤหัสบดีที่ 15 มกราคม 2547 ในชั่วโมงคณิตศาสตร์ โดยใช้เวลา 50 นาที โดยจะ ประเมินยุทธวิธีการเรียนขณะที่ครูสอน ส่วนการประเมินยุทธวิธีการเรียนเกี่ยวกับการทำ การบ้านจะตรวจสอบจากการที่นักเรียนส่งการบ้านครูในวันรุ่งขึ้น ส่วนผู้วิจัยแจก แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนให้กลุ่มทดลองทำ เพื่อเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)

2.2 ขั้นการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการ พัฒนายุทธวิธีการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งหมด 13 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 08.00 – 08.50 น. ตั้งแต่วันพฤหัสบดี ที่ 22 มกราคม 2547 ถึงวันพฤหัสบดีที่ 4 มีนาคม 2547 สถานที่ศูนย์แนะแนวและให้ คำปรึกษา โรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

2.3 ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยกำหนดให้ครูผู้สอนคนเดิมที่ได้ประเมินกลุ่ม ทดลองไปแล้วในครั้งแรกก่อนที่จะทำการทดลองเป็นผู้ประเมินและบันทึกการประเมินยุทธวิธี การเรียนอีก 1 ครั้ง ในอังคารที่ 9 มีนาคม 2547 ส่วนผู้วิจัยแจกแบบสอบถามยุทธวิธีการ เรียนให้กลุ่มทดลองทำอีกครั้งเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test)

2.4 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้ทั้ง 2 ครั้ง (Pre-test และ Post-test) จาก แบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ของครูผู้สอน และคะแนนรวมของกลุ่มทดลองที่ได้จากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนก่อน และหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนที่ผู้วิจัยแจกให้ทำมาวิเคราะห์ตาม วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน โดยคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนจากแบบสอบถามและแบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for dependent samples

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ยุทธวิธีการเรียนโดยรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (N= 328) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี โดยในด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ถือว่าอยู่ในระดับดี ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ถือว่าอยู่ในระดับดี และด้านการเตรียมตัวสอบ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 ถือว่าอยู่ในระดับดี
2. ยุทธวิธีการเรียนของกลุ่มทดลองโดยรวมหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยยุทธวิธีการเรียนด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน และด้านการเตรียมตัวสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คะแนนยุทธวิธีการเรียนจากการประเมินของครูของกลุ่มทดลองโดยรวมหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนยุทธวิธีการเรียนด้านการเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน ด้านการนำงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงเวลา ด้านการเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ด้านการแสดงความคิดเห็นตอบ

คำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน และด้านการทำการบ้านนักเรียนมีคะแนนยุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการไม่พูด ไม่เล่นกับเพื่อนขณะเรียนนักเรียนมีคะแนนยุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการซักถามเมื่อมีข้อสงสัยนักเรียนมีคะแนนยุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการใช้โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ปรากฏผลดังนี้

1. คะแนนยุทธวิธีการเรียนโดยรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (N= 328) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี โดยในด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ถือว่าอยู่ในระดับดี ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ถือว่าอยู่ในระดับดี และด้านการเตรียมตัวสอบ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 ถือว่าอยู่ในระดับดี จากการศึกษาเรื่องยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยได้มีการสอบถามไปยังผู้ปกครอง ปรากฏว่า นักเรียนมีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน โดยที่นักเรียนและผู้ปกครองร่วมกันจัดเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน ทั้งสมุดจดคำบรรยาย ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัด หนังสือวิชาต่างๆมาด้วยความพร้อม และนักเรียนนำงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงตามเวลาที่กำหนด โดยมีผู้ปกครองคอยดูแล รวมทั้งนักเรียนยังรู้จักเข้าชั้นเรียนตรงเวลา โดยมีครูคอยเข้มงวดอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับที่วิสิทธิ์ โรจน์พจน์รัตน์ (2539 : 21-22) ได้กล่าวไว้ว่า ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนนั้นจำเป็นอย่างมากที่ผู้เรียนจะต้องรู้ยุทธวิธีการเรียนในการพัฒนาการเรียนที่ถูกต้อง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและประสบความสำเร็จทางการเรียน โดยจะต้องเตรียมแบบเรียน สมุดแบบฝึกหัด สมุดจดงานให้พร้อมก่อนครูเข้าห้องเรียน หากครูยังไม่เข้าห้องเรียน หรือเข้าห้องเรียนช้า ให้อ่านบททวนเนื้อหาวิชา ส่วนในด้านการแบ่งเวลาในการเรียน ด้านการเตรียมตัวสอบ ด้านความตั้งใจ

และเอาใจใส่ในการเรียนนั้น นักเรียนยังมีการพูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียนอยู่ บางครั้ง ยังไม่มีการซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย นักเรียนบางคนยังขาดการแสดงความคิดเห็น หรือตอบ คำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ปัจจัยที่สำคัญนั้นมาจากตัวนักเรียนเอง เพราะหากนักเรียนมีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนอย่างเต็มที่ ย่อมส่งผลให้ยุทธวิธีการ เรียนดีขึ้นตามไปด้วย ดังที่ ทิพาดี เอมะวรรณะ (2529 : 39-40) ได้กล่าวไว้ว่า ในการ เรียน ควรตั้งใจฟังใช้ความคิดตามไปด้วย อย่าฟังอย่างเพลิน ๆ แต่ควรฟังเพื่อตั้งใจจะจำ รู้จักฟังอย่างใส่ใจ ต้องเข้าใจลักษณะของการบรรยายของครูก่อน เวลาครูจะเน้นหัวข้อ สำคัญ ครูมักจะพูดชัด ช้า และย้ำตรงนั้น บางทีก็จะให้จดตามคำบอกเลย หากตอนไหนที่ เร็วไป จดไม่ทันและรู้ว่าสำคัญไม่ควรหันไปถามเพื่อน แต่ควรเว้นว่างไว้เพื่อเติมภายหลังเมื่อ ออกจากห้องเรียน และควรกลับมาดูบันทึกคำบรรยายใหม่ในวันเดียวกันจะช่วยให้เข้าใจ ประเด็นสำคัญและจำได้ดีขึ้น หากนักเรียนปฏิบัติได้เช่นนี้ อาจทำให้คะแนนยุทธวิธีการเรียน ในด้านนี้ดีขึ้น

2. คะแนนยุทธวิธีการเรียนโดยรวมของกลุ่มทดลองจากแบบสอบถามที่กลุ่มทดลอง ทำ และจากการประเมินของครูหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนดีขึ้นกว่า ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับที่ สุภาณี สนิธิรัตน์ (2530 : 70) ได้ศึกษาพบว่า ยุทธวิธีการเรียนเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จได้รวดเร็วกว่าผู้ที่ไม่รู้จักยุทธวิธีการเรียนภายในเวลาที่เท่ากัน จาก การศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทราบยุทธวิธีการ เรียนซึ่งทำให้การเรียนนั้นง่ายขึ้น และสอดคล้องกับศิริภรณ์ เทพฉิม (2541: 50) ที่กล่าวว่า ยุทธวิธีการเรียน หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติตนเองให้สอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก การมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนที่แสดงให้เห็นถึงการ เตรียมตัวก่อนเข้าเรียน การเข้าชั้นเรียนทุกวิชา ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน การจด บันทึกเนื้อหาที่สำคัญ การแบ่งเวลาในการเรียน การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การทบทวน บทเรียน และการเตรียมตัวสอบ

จะเห็นได้ว่า โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนสามารถพัฒนายุทธวิธีการเรียน ของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนมีเป้าหมายให้นักเรียน ได้เรียนรู้วิธีการที่นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียน มุ่งให้ นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมกรเรียนของตน และเรียนรู้เทคนิคการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของ ตนให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ผู้นำกลุ่มมี บทบาทให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกัน และเนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เป็นวัยแห่งการเรียนรู้และมีความต้องการการยอมรับจากกลุ่ม เด็กในช่วงนี้เต็มใจที่จะฟังและยอมรับข้อคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะจากครูและเพื่อน และพร้อมที่จะนำแนวคิดนั้นไปปฏิบัติ ฝึกฝน และด้วยขนาดของกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมนั้นมีจำนวน 8 คน นับว่าเป็นกลุ่มที่มีขนาดเหมาะสม จึงทำให้เขาได้เรียนรู้ที่จะพัฒนายุทธวิธีการเรียนแต่ละด้านที่ถูกต้องซึ่ง สอดคล้องกับ วัชร ฐะคำ (2523 : 87) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มที่จะมีประสิทธิภาพ คือ กลุ่มที่มีสมาชิกจำนวนตั้งแต่ 6-8 คน หรืออาจอนุโลมให้ได้ถึง 10 คน และสอดคล้องกับ อาคม หงษ์ทอง (2539 : 16) ที่กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมกลุ่มควรมีขนาดเล็ก เพราะสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะได้มีเวลา มีโอกาสศึกษาให้ความสนใจสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกอื่นได้อย่างทั่วถึง ลึกซึ้ง อีกทั้งยังมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมียุทธวิธีการเรียนที่ถูกต้องอีกทั้งบรรยากาศของการเข้ากลุ่มจะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว การเข้าร่วมโปรแกรมยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกัน นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถต่อกลุ่ม อันนำไปสู่ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่นเดียวกับที่ พนม ลัมอารีย์ (2522 : 40) ได้กล่าวถึงผลพลอยได้จากการเข้ากลุ่มว่า การเข้ากลุ่มถือเป็นสนามทดสอบความสามารถของสมาชิก เช่น คนพูดเก่ง แต่ไม่มีโอกาสพูดที่ใดก็จะอาศัยกลุ่มเป็นที่ทดลองหรือเป็นที่แสดงความสามารถเพื่อให้บุคคลอื่นได้ทราบว่าตนมีความสามารถจริงหรือไม่และมีความสามารถมากน้อยเพียงใด และเป็นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เจตคติ ความคิดเห็น ช่วยปรับปรุงเจตคติและนิสัยใจคอของสมาชิก รวมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เป็นกำลังใจให้กันและกัน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นที่รักและได้รับการยกย่องจากกลุ่มซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้ากลุ่มมีความเข้าใจตนเองมากขึ้น ดังนั้นนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมจึงเกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนายุทธวิธีการเรียนแต่ละด้านที่ถูกต้องเข้าใจตนเอง ยอมรับข้อคิดเห็น ทราบถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางการเรียนของตน เห็นความสำคัญของการมียุทธวิธีการเรียนที่ถูกต้อง และสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองให้ทำในสิ่งที่พึงประสงค์ได้ จึงทำให้นักเรียนมียุทธวิธีการเรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูสามารถนำโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนไปใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนได้ แต่ควรศึกษารายละเอียดของกิจกรรมแต่ละครั้งให้เข้าใจก่อนที่จะนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

1.2 สถานที่ที่ใช้ในการทำกิจกรรมตามโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนควรมีความสะดวก มีบรรยากาศที่ดีและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมและเปิดเผยความรู้สึกได้อย่างอิสระ

1.3 ควรมีการติดตามผลของการเข้าร่วมโปรแกรมภายหลังจากที่การทดลองตามโปรแกรมครั้งนี้สิ้นสุดลง เช่น ระยะเวลา 1 เดือน ระยะเวลา 3 เดือน เพื่อวิเคราะห์ดูว่าการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนครั้งนี้ได้ผลมากน้อยเพียงใด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ครูสามารถนำโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนไปใช้ในการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนได้ โดยอาจเพิ่มกิจกรรมการเข้ากลุ่มเพื่อพัฒนายุทธวิธีการเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมทางการเรียน เช่น กิจกรรม “เด็กดีต้องทำข้อสอบเอง” กิจกรรมนี้จะพัฒนาเด็กด้านคุณธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าผลของการเข้าร่วมโปรแกรมเพื่อพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อศึกษาดูว่าจะได้ผลในลักษณะเดียวกับการทดลองครั้งนี้หรือไม่

2.3 ควรมีการศึกษายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน โดยรูปแบบอื่นๆ ที่แตกต่างจากโปรแกรมที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เช่น การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งอาจจะใช้ระยะเวลาสั้นๆ โดยใช้พัฒนานักเรียนเฉพาะด้านก็ได้ หรือเพียงบางส่วนที่ต้องการจะพัฒนาเท่านั้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. (2525). คู่มือในการสร้างประสิทธิภาพในการเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศาสนา. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กิติกร ตรัสกุล. (2536). ผลของโปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพ นาฏศิลป์ของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กนิษฐา รัตนบุรี. (2536). ผลของโปรแกรมการปรึกษาแบบกลุ่มในการปรับปรุงพฤติกรรม การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร จัตรศุกุล. (2522). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์.
- . (2530). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิพาวดี เอมะวรรณะ. (2529). เรียนให้เก่งในมหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปลาตะเพียน.
- ทศนา แคมมณี. (2522). กลุ่มสัมพันธ์ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ. (เอกสารโครงการ เผยแพร่การสอนกลุ่มสัมพันธ์)
- นิภา วิจิตรศิริ. (2533). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" จังหวัดสระบุรี. ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นัยนา เอื้ออำนวยชัย. (2539). ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อ พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจักษ์โนน. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานของ การศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.

ประนอม เดชชัย. (2531). *นวัตกรรมการเรียนการสอนและแนวปฏิบัติสังคมศึกษา*.

เชียงใหม่ : ภาควิชามัธยมศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรีชาจักร อุตมะโยธิน. (2529). *เทคนิคในการสอบไล่ “เรื่องไม่ยากถ้าอยากเรียนเก่ง”*.

กรุงเทพฯ : หน่วยพัฒนาการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). *การปรับปรุงพฤติกรรมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ; และคมเพชร จัตรสุภกุล. (2543). *ยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา
ของนักเรียนวัยรุ่น*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

พนม ลิ้มอารีย์. (2522). *กลุ่มสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรทิพย์ ศรีสุรักษ์. (2529). *การอ่านตำราเรียนให้ดี “เรียนไม่ยากถ้าอยากเรียนเก่ง”*.

กรุงเทพฯ : หน่วยพัฒนาการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรรณิ ช. เจริญจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
คอมแพคท์พริ้นท์.

พรรณพิศ วาณิชการ. (2528). *การทำงานกลุ่ม*. สารานุกรมศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรกฎาคม – กันยายน.

พวงแก้ว เนตรโอภารักษ์. (2533). *ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปราย
กลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแหลม จังหวัดนครปฐม*.
ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เพ็ญใจ ลินธนาคร. (2522). *ผลของการวัดความไวต่อความรู้สึกที่มีต่อทักษะและทัศนคติ
ส่วนบุคคล.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

พัชรินทร์ เปรมสมาน. (2538). *การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษา
เป็นกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัด
จันทร์ใน สังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เยาวพา เตชะคุปต์. (2517). ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับ
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวภา กันทรวิชัยกุล. (2530). ผลการใช้กิจกรรมที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนใน
ห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าโมกษวิทยามณี จังหวัด
อ่างทอง. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2538). วิธีวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม.
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รุ่งทิพา จักรกร. (2527). วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะ
ศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่. (2529). การประเมินความรู้ความสามารถในการใช้คู่มือ
ประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี. เชียงใหม่ :
ฝ่ายจิตวิทยา. โรงพยาบาล.
- วิญญู พูลศรี. (2523). ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้ ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียนของนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงวิทยาลัยครูเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิทยากร เชียงกุล. (2537). ทำอย่างไรจึงจะเรียนเก่ง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ปรัชญา.
- วิสิทธิ์ โจน์พจนรัตน์. (2539). แนะนำวิธีเรียนเก่งและปัญหาเพิ่มเซว. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- วัชร ทรัพย์มี. (2525). ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร ธวัชคำ. (2523). จิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา. หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- วัชร ธวัชธรรม. (2525). ยุทธวิธีในการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม. กรุงเทพฯ :
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.

- วันทนีย์ เหมะผดุงกุล. (2535). พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ครูมีการใช้คำถามในระหว่างการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรมในวงกลม. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริภรณ์ เทพฉิม. (2541). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคลแบบเผชิญความจริงที่มีต่อยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุญแจวิทยาคม กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริระพร จันทโนทก. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สงวนศรี วิรัชชัย. (2527). จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศึกษาพร.
- สุดฤทัย มุขยวงศา. (2533). ผลการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยแนวคิดแบบพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาณี สนิธรัตน์. (2530). วิธีเพิ่มสมรรถภาพในการเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุปรียา อันทิวาโรทัย. (2529). ผลการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรีย์ ประกายจันทร์. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยทางการเรียน ทัศนคติทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลเมืองอุดรดิศ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

- อนันต์ ศรีโสภณ. (2524). *การวัดและการประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาคม หงษ์ทอง. (2539). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแบนชะโด เขตมโนบุรี กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว).* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อาภา จันทรสกุล. (2535). *ทฤษฎีและการให้คำปรึกษา. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- Heaney, Mary Jane. (1969). *Learning and Study Strategies, Cognitive Indirecter, and Demographic Factors as Related to Academic Achievement and Retention Among College Freshmen*, Dissertation Abstracts International. 57(04) : 2460 ; October.
- Lindgren, Clay. Henry. (1969). *The Psychology of College Success A Dynamic Approach*. New York : John Wiley & Sons, Inc.
- Roshan, Vida. (1997). *The Effect of Varied Structural Knowledge Learning Strategies in Complementing Verbal Instruction (Mapping, Knowledge Organization)*. Dissertation Abstracts International. 58/05, p.1568, November.
- Shaw, Marvin E. (1981). *Group Dynamic : The Psychology of Small Group Behavior*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book Company.

ภาคผนวก

แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน

ชื่อ — นามสกุล.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเหล่านี้แล้วพิจารณาว่าข้อความดังกล่าวเป็นจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ดังนี้

ตอบ	จริงที่สุดเมื่อ	ข้อความ	เป็นจริงมากที่สุดสำหรับนักเรียน	
ตอบ	จริง	เมื่อ	ข้อความ	เป็นจริงสำหรับนักเรียน
ตอบ	จริงบ้าง	เมื่อ	ข้อความ	เป็นจริงบ้างบางครั้งสำหรับนักเรียน
ตอบ	จริงน้อย	เมื่อ	ข้อความ	เป็นจริงน้อยสำหรับนักเรียน
ตอบ	ไม่จริง	เมื่อ	ข้อความ	ไม่จริงสำหรับนักเรียน

ยุทธวิธีการเรียน	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง
<u>ด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน</u>					
1. ข้าพเจ้าเตรียมตัวสอบทุกครั้งเพราะคิดว่าจะช่วยให้สอบได้ผลการเรียนที่ดี					
2. ข้าพเจ้าลืมนำอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนมาโรงเรียน					
3. ข้าพเจ้านำงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งครูตรงเวลา					
4. ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงเวลาเสมอ					
<u>ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน</u>					
5. ข้าพเจ้าไม่พูด ไม่เล่นกับเพื่อนขณะเรียน					
6. เวลาครูสอน อธิบาย ข้าพเจ้าตั้งใจฟังครู					
7. เมื่อไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอนข้าพเจ้ารีบถามครูทันที					

ยุทธวิธีการเรียน	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง
8. ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าพยายามร่วมแสดงความคิดเห็น					
9. ข้าพเจ้าชอบตอบคำถามครูเกี่ยวกับเรื่องเรียน					
<u>ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน</u>					
10. ข้าพเจ้าจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน และปฏิบัติตามนั้น					
11. ข้าพเจ้าใช้เวลาในการพูดคุย เล่น ดูภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือฟังวิทยุมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน					
12. ข้าพเจ้าไม่ได้ทำการบ้านด้วยตนเอง เพราะคิดว่าลอกเพื่อนส่งครูได้					
13. ข้าพเจ้าลืมทำการบ้านที่ครูสั่งให้ทำ					
14. ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อนจึงเล่น หรือดูทีวี					
15. ถึงแม้ว่าการบ้านในบางวิชายากและน่าเบื่อ ข้าพเจ้าก็พยายามตั้งใจทำจนสำเร็จ					
16. ข้าพเจ้าพยายามทำการบ้านที่ได้รับในแต่ละวันให้เสร็จทันเวลา					
17. ข้าพเจ้าทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วอย่างสม่ำเสมอ					
<u>ด้านการเตรียมตัวสอบ</u>					
18. ข้าพเจ้าเตรียมตัวก่อนสอบทุกครั้ง					
19. ในการเตรียมตัวสอบข้าพเจ้าอ่านทบทวนทุกวิชา					
20. ข้าพเจ้าวางแผนดูหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบตั้งแต่ต้นเทอม					

ยุทธวิธีการเรียน	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง
21. ในการทำข้อสอบถ้ามีเวลาเหลือข้าพเจ้าจะทบทวนคำตอบก่อนที่จะส่งกระดาษคำตอบนั้น					
22. ในการเตรียมตัวสอบข้าพเจ้าลองทำแบบฝึกหัดบ่อย ๆ					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน กำหนดไว้ดังนี้

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริง	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริง	ให้	5	คะแนน

รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน

แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 1-4)

คะแนนรวม 20 คะแนน

2. ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 5-9)

คะแนนรวม 25 คะแนน

3. ด้านการแบ่งเวลาเรียน จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 10-17) คะแนนรวม 40 คะแนน

4. ด้านการเตรียมตัวสอบ จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 18-22) คะแนนรวม 25 คะแนน

ข้อความที่เป็นในแง่บวก ได้แก่ ข้อที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

ข้อความที่เป็นในแง่ลบ ได้แก่ ข้อที่ 2, 11, 12, 13

เกณฑ์การจัดระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียน

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง	มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง	มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับดี
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง	มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง	มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับไม่ดีอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	มีระดับคะแนนยุทธวิธีการเรียนระดับไม่ดี

แบบประเมินยุทธวิธีการเรียน

ครั้งที่..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง.....

วันที่.....

ยุทธวิธีการเรียน หมายถึง วิธีการที่นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน ได้แก่

1.1.1 การเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน ดังนี้ สมุดจดคำบรรยาย
ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัด หนังสือ

1.1.2 การนำงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงตามเวลาที่กำหนด

1.1.3 การเข้าชั้นเรียนตรงเวลา

1.2 ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ได้แก่

1.2.1 การไม่พูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน

1.2.2 การซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย

1.2.3 การแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน

1.3 การแบ่งเวลาในการเรียน ได้แก่

1.3.1 การจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน

1.3.2 การทำการบ้าน

1.3.3 การอ่านทบทวนบทเรียน

1.4 การเตรียมตัวสอบ ได้แก่

1.4.1 การทำตารางวางแผนการสอบ

แบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนทดลอง

คนที่	ยุทธวิธีการเรียน								รวมคะแนน
	เตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน	นํานางานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงเวลา	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา	ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน	ไม่พูดไม่เล่นกับเพื่อนขณะเรียน	ซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย	แสดงความความคิดเห็นตามคำตอบครูเกี่ยวกับบทเรียน	ทำการบ้าน	
1	0	0	0	0	0	1	1	1	3
2	0	0	0	0	0	0	1	0	1
3	0	0	1	0	0	1	1	0	3
4	0	0	1	0	0	1	1	0	3
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	1	0	0	0	0	0	1	2
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	0	1	0	0	0	1	1	0	3

ลงชื่อผู้ประเมิน คุณครูจันทนา พรพระลักขณา

ครูผู้สอน

แบบประเมินยุทธวิธีการเรียนก่อนทดลอง

คนที่	ยุทธวิธีการเรียน								รวม คะแนน
	เตรียม อุปกรณ์ เกี่ยวกับ การเรียน	นำงานที่ ได้รับ มอบ หมายมา ส่งตรง เวลา	เข้าชั้น เรียนตรง เวลา	ตั้งใจและ เอาใจใส่ ในการ เรียน	ไม่พูด ไม่เล่น กับเพื่อน ขณะ เรียน	ซักถาม ครูเมื่อมี ข้อสงสัย	แสดง ความ คิดเห็น ตาม คำตอบ ครู เกี่ยวกับ บทเรียน	ทำ การบ้าน	
1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	1	0	1	2
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6	0	0	1	0	0	0	0	0	1
7	0	0	1	0	0	0	0	0	1
8	1	1	0	0	0	1	0	1	4

ลงชื่อผู้ประเมิน คุณครูปวีณา ช่องกลาง

ครูผู้สอน

แบบประเมินยุทธวิธีการเรียนหลังทดลอง

คนที่	ยุทธวิธีการเรียน								รวม คะแนน
	เตรียม อุปกรณ์ เกี่ยวกับ การเรียน	ทำงานที่ ได้รับ มอบ หมายมา ส่งตรง เวลา	เข้าชั้น เรียนตรง เวลา	ตั้งใจและ เอาใจใส่ ในการ เรียน	ไม่พูด ไม่เล่น กับเพื่อน ขณะ เรียน	ซักถาม ครูเมื่อมี ข้อสงสัย	แสดง ความ คิดเห็น ตาม คำตอบ ครู เกี่ยวกับ บทเรียน	ทำ การบ้าน	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	8
2	0	1	1	1	0	1	1	1	6
3	1	1	1	1	0	1	1	1	7
4	1	1	1	0	1	1	1	1	7
5	1	1	1	0	0	0	0	1	4
6	1	1	1	1	1	0	0	1	6
7	1	1	1	0	0	0	0	1	5
8	1	1	1	0	1	1	1	1	7

ลงชื่อผู้ประเมิน คุณครูจันทนา พรพระลักษณ์

ครูผู้สอน

แบบประเมินยุทธวิธีการเรียนหลังทดลอง

คนที่	ยุทธวิธีการเรียน								รวมคะแนน
	เตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน	นางานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงเวลา	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา	ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน	ไม่พูดไม่เล่นกับเพื่อนขณะเรียน	ซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย	แสดงความความคิดเห็นตามคำตอบครูเกี่ยวกับบทเรียน	ทำการบ้าน	
1	1	1	0	1	1	1	1	0	6
2	1	1	0	1	0	1	1	0	5
3	1	1	1	1	1	1	1	0	7
4	1	1	0	1	1	0	1	0	5
5	1	1	0	1	0	1	0	1	6
6	1	1	1	1	1	1	1	0	7
7	1	1	1	1	1	0	1	0	6
8	1	1	1	1	0	1	1	1	7

ลงชื่อผู้ประเมิน คุณครูปิณดา ช่องกลาง

ครูผู้สอน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศการ สร้างความคุ้นเคย และสัมพันธภาพ	1. เพื่อสร้าง ความคุ้นเคยและ สร้างสัมพันธภาพที่ดี ระหว่างผู้วิจัยกับ สมาชิกที่เข้ารับการ พัฒนายุทธวิธีการเรียน และระหว่างสมาชิก ด้วยกัน 2. ผู้วิจัยอธิบาย ชี้แจง วัตถุประสงค์และ ข้อตกลงร่วมกันในการ เข้าร่วมโปรแกรมการ พัฒนายุทธวิธีการเรียน	1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน แนะนำตัวเอง และชักชวนให้ นักเรียนกล่าวทักทายเพื่อน ๆ พร้อม ทั้งแสดงความรู้สึกในการเข้ากลุ่ม และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วม ปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 เพื่อให้สมาชิกรู้จักกันมากยิ่งขึ้น โดยให้ร่วมกิจกรรม โดยผู้วิจัยทำ ป้ายชื่อนักเรียนทุกคนแล้วแจกให้ นักเรียนแต่ละคน นักเรียนจะไม่ได้ รับป้ายชื่อของตนเอง แต่จะได้รับ ป้ายชื่อของคนอื่น 1.3 ผู้วิจัยให้สัญญาณโดยให้ นักเรียนหาเพื่อนที่มีชื่อตรงกับป้าย ชื่อที่ตนได้รับ ติดป้ายชื่อนั้นให้เพื่อน 1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนที่พบเจ้าของ ป้ายชื่อแล้วคุยกันระหว่าง 2 คน ทักทาย ถามชื่อและประวัติเล็กน้อย เช่น อยู่ห้องไหน กิจกรรมหรืองาน อดิเรกที่ชอบ วิชาที่ชอบและไม่ชอบ เป็นต้น 1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาเล่าเรื่อง ที่คุยกัน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			1.6 เมื่อนักเรียนแต่ละคนเล่าจบ ผู้วิจัยซักถามเพิ่มเติมถึงวิธีการคุยกัน เช่น เมื่อพบกันครั้งแรกนั้น แสดงท่าทางหรือทักทายกันอย่างไร เป็นต้น 1.7 ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนเข้าแถวเป็นวงกลม แล้วร่วมกันร้องเพลง “สวัสดี” ... สวัสดี สวัสดี สวัสดี วันนี้เรามาพบกัน เธอกับฉันพบกัน สวัสดี สวัสดีครับ / สวัสดีค่ะ ... 1.8 ผู้วิจัยอธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมโปรแกรมให้สมาชิกทราบ - เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของตน - เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนมียุทธวิธีการเรียนดีขึ้น - การเข้าร่วมโปรแกรม นักเรียนจะต้องเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการ ที่กำหนดไว้ 13 โปรแกรม และนัดหมายการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> ผู้วิจัยให้สมาชิก ร่วมกันอภิปรายและแสดงความ คิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยสรุปถึงการเข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ของนักเรียน 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปรายและการสรุปร่วมกับ เพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> นักเรียนร่วมกัน อภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	การเตรียมตัว เรียน	เพื่อให้นักเรียนทราบถึง ประโยชน์ของการ เตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับ การเรียน	ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่ แล้ว และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้า ร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน 1.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิด ว่า “ถ้านักเรียนไปเที่ยวป่า ต้อง เตรียมอะไรบ้าง” 1.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกัน เขียนลงในกระดาษให้ได้มากที่สุด 1.5 เมื่อหมดเวลาให้ตัวแทนของแต่ละ กลุ่มออกมาอภิปรายผลการ ทำงานของกลุ่ม 1.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปรายร่วมกัน ในหัวข้อต่อไปนี้ 1.6.1 นักเรียนเคยเตรียมอุปกรณ์ การทำอะไรบ้าง 1.6.2 การเตรียมอุปกรณ์มีประโยชน์ อย่างไร 1.7 ตัวแทนกลุ่มรายงานผลการ อภิปราย 1.8 ผู้วิจัยสรุป ชักถามเพิ่มเติม และเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ 1.9 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			รายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน แล้วนำมาสรุป สทนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป 2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการเรียนและการเข้าเรียน 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียนผู้วิจัยใช้

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	ส่งงานดี... ทันกำหนด	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงองค์ประกอบสำคัญของการทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด 2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางปฏิบัติในการทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด	ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยแจกกรณีตัวอย่างให้นักเรียน คนละ 1 ชุด 1.3 ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 1 คน อ่านกรณีตัวอย่างให้เพื่อนนักเรียนฟัง 1.4 ผู้วิจัยให้สมาชิกอภิปรายถึงผลไม่ดีของการทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งร่วมกันระบุเหตุแห่งพฤติกรรมนั้น 1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด 1.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนยุทธวิธีการเรียนของตนด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน เกี่ยวกับการส่งงานทันเวลาที่กำหนด แล้วนำมาสรุป สนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้ จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ถึงผลของ การทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่ กำหนด 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุป ถึงแนวทางปฏิบัติในการทำงาน เสร็จทันเวลาที่กำหนด 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุป ร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับ สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	เข้าห้องเรียนให้เป็น	เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนและการเข้าเรียนตรงเวลา	ผู้วิจัยใช้เทคนิคบทบาทสมมติ 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนด้วยบทเพลง “เด็กดี” และทำท่าประกอบ “เด็กดี ต้องเรียนหนังสือเป็น เครื่องมือ หากิน เลี้ยงกาย ไม่นาน เราก็ สบาย (ซำ) ไม่เหนื่อยกาย เหนื่อยใจ จริงเอ๋ย ” 1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษา และแสดงบทบาทสมมติตามเรื่องที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้ ใช้เวลาประมาณ 15 นาที 1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายถึงผลของการเข้าชั้นเรียนและการไม่เข้าชั้นเรียนว่ามีผลต่อการเรียนอย่างไร 1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน เกี่ยวกับการเข้าชั้นเรียนแล้วนำมาสรุป สนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป 2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการเรียน และการเข้าชั้นเรียน 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	ไม่พูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน คือไม่พูดหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน 2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน คือ ไม่นำงานอื่นขึ้นมาทำ	ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตั้งใจฟังกรณีตัวอย่างเรื่อง “แก้ไขสิ่งไม่ดี” 1.3 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้ 1.3.1 การคุยกันในระหว่างเรียนมีผลเสียอย่างไร 1.3.2 การนำงานอื่นขึ้นมาทำมีผลเสียอย่างไร 1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลของการพูดคุยกันในระหว่างเรียนและการนำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครูสอน 1.5 ผู้วิจัยให้สมาชิกกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน แล้วนำมาสรุป สนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกัน อภิปรายแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายถึงผลเสียของการพูดคุย กันระหว่างเรียนและการนำงานอื่น ขึ้นมาทำขณะที่ครูสอน 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุป ร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับ สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	ถามและตอบ	เพื่อให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน คือ การซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย	ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยถามนักเรียนว่า ถ้านักเรียนมีข้อสงสัย นักเรียนควรจะถามครูหรือไม่ และควรถามเมื่อใด และใครบ้างที่เคยถูกครูถาม ในขณะที่เรียน และนักเรียนตอบคำถามครูได้หรือไม่ เพราะเหตุใด 1.3 ผู้วิจัยแจกกรณีตัวอย่างให้นักเรียนคนละ 1 ชุด 1.4 ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 1 คน อ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง “ถามและตอบ” 1.5 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้ 1.5.1 การซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย มีผลดีอย่างไร 1.5.2 เมื่อครูถาม นักเรียนควรทำอย่างไร

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			1.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 1.7 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน เกี่ยวกับการซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย แล้วนำมาสรุป สอนหนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป 2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลดีของการซักถามเมื่อมีข้อสงสัย และเมื่อครูถามคำถามนักเรียนควรทำอย่างไร 2.2 ผู้วิจัยสรุป และเสนอแนะเพิ่มเติม 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงผลดีของการซักถามเมื่อมีข้อสงสัย และเมื่อครูถามคำถามนักเรียนควรทำอย่างไร 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุป ร่วมกับเพื่อนสมาชิก

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	การมีส่วนร่วม	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรม การแสดงความคิดเห็น หรือการตอบคำถามครู เกี่ยวกับบทเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนนำ วิธีการเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพไปใช้พัฒนา ตัวเอง	ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้ง ที่แล้ว และการปฏิบัติตนของ นักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทาง ที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะ เข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “การมีส่วนร่วม” ให้นักเรียนฟัง 1.3 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนในหัวข้อ ต่อไปนี้ 1.3.1 การที่ว่าอรรถียบอกว่า “ไม่ ต้องออกไปหรอก เดี่ยวครูก็เฉลย” เป็นความคิดที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร 1.3.2 ธิดา ทำคะแนนสอบได้ดี เพราะอะไร 1.3.2 ถ้านักเรียนได้รับมอบหมาย ให้ออกมาร่วมกิจกรรมหน้าชั้นเรียน นักเรียนจะออกมาหรือไม่ เพราะ เหตุใด

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน แล้วนำมาสรุปสนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป 2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปรายและการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	วางแผนและทำตามตาราง	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการวางแผนและจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน	ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนตารางการใช้เวลาของตนในแต่ละวัน 1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนลองจัดตารางเวลาดูหนังสือของตนใน 1 สัปดาห์ 1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของการจัดตารางเวลาดูหนังสือว่ามีผลต่อการเรียนและการสอบอย่างไร 1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านการแบ่งเวลาในการเรียนเกี่ยวกับการจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวันของตน แล้วนำมาสรุป สนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกัน อภิปรายและแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายถึงประโยชน์ของการจัด ตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุป ร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับ สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	ทำการบ้านดี ... มีคุณค่า	1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ จัดแบ่งเวลาในการทำ การบ้าน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ถึงผลของการส่งการบ้าน ไม่ตรงเวลาที่กำหนด	ผู้วิจัยใช้เทคนิคบทบาทสมมติ 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้ง ที่แล้ว และการปฏิบัติตนของ นักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทาง ที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะ เข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนศึกษา และแสดงบทบาทสมมติตามเรื่อง ที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้ ใช้เวลาประมาณ 15 นาที 1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกัน อภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้ 1.3.1 เพราะเหตุใดธาดาและสุธีจึง ไม่ได้ส่งการบ้าน 1.3.2 เมื่อนักเรียนได้รับการบ้าน หรืองานที่ได้รับมอบหมายแล้ว นักเรียนควรทำอย่างไร 1.3.3 การส่งการบ้านตรงเวลาที่ครู กำหนดมีผลดีอย่างไร 1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียน รายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน เกี่ยวกับการทำการบ้านของตน แล้วนำมาสรุป สอนทบทวนในการเข้า

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			ร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป 2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกัน อภิปรายและแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการ เรียนเกี่ยวกับการทำ การบ้าน หรืองานที่ได้รับ มอบหมาย 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุป ร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับ สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10	ภาพปริศนาอัน คือใคร	เพื่อให้นักเรียนพัฒนา พฤติกรรมการอ่าน หนังสือ	ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้ง ที่แล้ว และการปฏิบัติตนของ นักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทาง ที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะ เข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยแจกกระดาษ ดินสอ และข้อความบรรยายภาพปริศนา ให้นักเรียนทุกคน คนละ 1 ชุด 1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านข้อความ บรรยายภาพปริศนา แล้ววาด รูปภาพปริศนานั้น โดยใช้เวลา 15 นาที หลังจากหมดเวลาที่กำหนด นักเรียนแต่ละคนนำภาพของตนไป ติดไว้ที่บอร์ด 1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนเดิน ดูผลงานซึ่งกันและกัน 1.5 ผู้วิจัยเฉลยภาพปริศนา 1.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกัน อภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้ 1.6.1 ผลงานของใครดีที่สุด เพราะอะไร 1.6.2 การอ่านทบทวนบทเรียนมี ประโยชน์หรือไม่

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			1.7 ผู้วิจัยสรุป ชักถามเพิ่มเติม และเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ 1.8 ผู้วิจัยให้สมาชิกกลับไปเขียน รายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านการทบทวนบทเรียนแล้วนำมา สรุปสนทนาในการเข้าร่วม โปรแกรมครั้งต่อไป 2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกัน อภิปรายและแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และ ให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน ถึงคุณค่า ของการทบทวนบทเรียน 3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุป ถึงแนวทางปฏิบัติในการทบทวน บทเรียน 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุป ร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับ สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	วางแผนดี	1. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเองเกี่ยวกับการใช้เวลาและการเตรียมตัวสอบ 2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการทำตามตารางวางแผนการสอบ	ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและสอบถามความก้าวหน้าในการปรับปรุงพฤติกรรมกรเรียนภาคปฏิบัติที่ได้ทำไปบ้างแล้ว และอธิบายกิจกรรมจะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจตนเองเกี่ยวกับการใช้เวลาและการเตรียมตัวสอบของตนว่าเป็นอย่างไ 1.3 ผู้วิจัยให้ให้นักเรียนอภิปรายถึงการทำตารางวางแผนการสอบของตนว่ามีการวางแผนอย่างไรบ้าง 1.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการสอบ และการทำตามตารางวางแผนการสอบ 1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านการเตรียมตัวสอบและการสอบ แล้วนำมาสรุป สันทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกัน อภิปราย และแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากการทำตาราง วางแผนการสอบ 2.2 สรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ของการทำตารางวางแผนการสอบ 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปรายและการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	เตรียมตัวสอบ อย่างไรจึงจะมี ประสิทธิภาพ	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ หลักการดูหนังสือที่ดี 2. เพื่อให้นักเรียนได้รู้หลัก ในการดูหนังสือและการ เตรียมตัวสอบที่ดีและ ถูกต้อง 3. เพื่อให้นักเรียนได้นำ หลักในการดูหนังสือและ เตรียมตัวสอบไปเป็น แนวทางปฏิบัติได้	ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม 1. <u>ขั้นการมีส่วนร่วม</u> 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมใน ครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของ นักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทาง ที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะ เข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าวิธีดู หนังสือเพื่อสอบและการเตรียมตัว สอบให้เพื่อน ๆ ฟัง 1.3 ผู้วิจัยสรุปข้อคิดจากการ อภิปรายของนักเรียนไว้บน กระดานดำ พร้อมทั้งเสนอแนะวิธี ตอบที่ดี 1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียน รายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านการเตรียมตัวสอบและการ สอบ แล้วนำมาสรุป สนทนาใน การเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป 2. <u>ขั้นวิเคราะห์</u> 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกัน อภิปราย และแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3. <u>ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ</u> 3.1 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมหลักการดูหนังสือเพื่อสอบและเตรียมตัวสอบ 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม - การอภิปราย - การแสดงความคิดเห็น - การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
13	ปัจฉิมนิเทศและประเมินตนเอง	เพื่อให้ นักเรียนได้ ประเมินผลการเรียนรู้ การปรับปรุงนิสัยทางการ เรียนของตน	1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวน สอบถามความ เปลี่ยนแปลงในการปรับปรุงผลการ เรียนที่ผ่านมา 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนประเมินผลการ เปลี่ยนแปลงของตนเองก่อนและ หลังการได้รับโปรแกรมการพัฒน ายุทธวิธีการเรียน โดยพูดถึง ความรู้สึกของตนเอง และสิ่งที่ ได้รับจากการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม รวมทั้งการนำไปปฏิบัติใน ชีวิตประจำวัน 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปผล ของการใช้โปรแกรมการพัฒน ายุทธวิธีการเรียนและผู้วิจัยสรุป เพิ่มเติม 4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนใน ความร่วมมือและกล่าวปิด โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการ เรียน โดยให้เดินไปหาสมาชิกที่ละ คน แล้วเปลี่ยนคู่ไปจนครบทุกคน <u>การประเมินผล</u> ผู้วิจัยสังเกตจากการที่นักเรียน ให้ความสนใจ ชักถาม เกิดการ เรียนรู้แล้วนำไปปฏิบัติจนเกิดการ เปลี่ยนแปลงยุทธวิธีการเรียนที่ เหมาะสม

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

ครั้งที่ 1

(ปฐมนิเทศ)

หัวข้อ การสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพ

ชื่อกิจกรรม พบกันครั้งแรก

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกที่เข้ารับการพัฒนายุทธวิธีการเรียน และระหว่างสมาชิกด้วยกัน
2. ผู้วิจัยอธิบาย ชี้แจงวัตถุประสงค์ และข้อตกลงร่วมกันในการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษา โรงเรียนพิชญศึกษา

อุปกรณ์

1. ป้ายชื่อนักเรียนแต่ละคน
2. กระดาษ A4 คนละ 1 แผ่น
3. ดินสอ คนละ 1 แท่ง

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน แนะนำตัวเอง และชักชวนให้นักเรียนกล่าวทักทายเพื่อน ๆ พร้อมทั้งแสดงความรู้สึกในการเข้ากลุ่ม และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 เพื่อให้สมาชิกรู้จักกันมากยิ่งขึ้น โดยให้ร่วมกิจกรรม โดยผู้วิจัยทำป้ายชื่อนักเรียนทุกคนแล้วแจกให้นักเรียนแต่ละคน นักเรียนจะไม่ได้รับป้ายชื่อของตนเอง แต่จะได้รับป้ายชื่อของคนอื่น

1.3 ผู้วิจัยให้สัญญาณโดยให้นักเรียนหาเพื่อนที่มีชื่อตรงกับป้ายชื่อที่ตนได้รับติดป้ายชื่อนั้นให้เพื่อน

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนที่พบเจ้าของป้ายชื่อแล้วคุยกันระหว่าง 2 คน ทักทาย ถามชื่อ และประวัติเล็กน้อย เช่น อยู่ห้องไหน กิจกรรมหรืองานอดิเรกที่ชอบ วิชาที่ชอบและไม่ชอบ เป็นต้น

1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาเล่าเรื่องที่คุยกัน

1.6 เมื่อนักเรียนแต่ละคนเล่าจบ ผู้วิจัยซักถามเพิ่มเติมถึงวิธีการคุยกัน เช่น เมื่อพบกันครั้งแรกนั้นแสดงท่าทางหรือทักทายกันอย่างไร เป็นต้น

1.7 ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนเข้าแถวเป็นวงกลม แล้วร่วมกันร้องเพลง “สวัสดี”

... สวัสดี สวัสดี สวัสดี วันนี้เรามาพบกัน

เจอกับฉันพบกัน

สวัสดี สวัสดีครับ / สวัสดีค่ะ ...

1.8 ผู้วิจัยอภิปรายถึงจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมโปรแกรมให้สมาชิกทราบ

1.8.1 เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของตน

1.8.2 เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนมียุทธวิธี

การเรียนดีขึ้น

1.8.3 การเข้าร่วมโปรแกรม นักเรียนจะต้องเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนที่กำหนดไว้ 13 โปรแกรม และนัดหมายการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม “พบกันครั้งแรก”

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยสรุปถึงการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียน

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปรายและการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

การประเมินผล

- สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรม

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 2

หัวข้อ การเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน
(การเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน)

ชื่อกิจกรรม การเตรียมตัวเรียน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษา โรงเรียนพิชญศึกษา

อุปกรณ์

1. กระดาษ A4
2. ปากกา
3. นกหวีด

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน

1.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า “ถ้านักเรียนไปเที่ยวป่า ต้องเตรียมอะไรบ้าง”

1.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนลงในกระดาษให้ได้มากที่สุด

1.5 เมื่อหมดเวลาให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายผลการทำงานของกลุ่ม

1.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน ในหัวข้อต่อไปนี้

1.6.1 นักเรียนเคยเตรียมอุปกรณ์การทำอะไรบ้าง

1.6.2 การเตรียมอุปกรณ์มีประโยชน์อย่างไร

1.7 ตัวแทนกลุ่มรายงานผลการอภิปราย

1.8 ผู้วิจัยสรุป ชักถามเพิ่มเติม และเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ

1.9 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน แล้วนำมาสรุป สอนหาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการเรียนและการเข้าเรียน

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 3

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน
(การนำงานที่ได้รับมอบหมายมาส่งตรงตามเวลาที่กำหนด)

ชื่อกิจกรรม ส่งงานดี ... ทันกำหนด

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงองค์ประกอบสำคัญของการทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด
2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางปฏิบัติในการทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษา โรงเรียนพิษณุศิษย์ศึกษา

อุปกรณ์

1. กรณียัตว์อย่าง "งานเสร็จไม่ทัน ... ทำยังไงดี"
2. กระดาษ A4
3. ดินสอ

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณียัตว์อย่าง โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยแจกกรณียัตว์อย่างให้นักเรียน คนละ 1 ชุด

1.3 ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 1 คน อ่านกรณียัตว์อย่างให้เพื่อนนักเรียนฟัง

1.4 ผู้วิจัยให้สมาชิกอภิปรายถึงผลไม่ดีของการทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด

พร้อมทั้งร่วมกันระบุเหตุแห่งพฤติกรรมนั้น

1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด

1.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนยุทธวิธีการเรียนของตนด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน เกี่ยวกับการส่งงานทันเวลาที่กำหนด แล้วนำมาสรุป สอนหนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมในครั้งนี้

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ถึงผลของการทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงแนวทางปฏิบัติในการทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “งานเสร็จไม่ทัน ... ทำยังไงดี”

เจ็อย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เขามีพฤติกรรมการทำงานช้า เขาเป็นนักเรียนคนเดียวในห้องที่มักจะทำงานไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนดส่ง ครูและเพื่อน ๆ ต้องคอยกระตุ้นเตือนเจ็อยอยู่เสมอ เขามักจะโทษว่าการที่เขามีพฤติกรรมเจ็อยช้าอย่างนี้เนื่องจากพ่อแม่ ตั้งชื่อของเขาว่า “เจ็อย” ทำให้เขาเป็นคนที่เจ็อยสมชื่อ

เจ็อย มีเพื่อนสนิท 1 คน ชื่อ “แก่ง” แก่งเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ในแต่ละวันแก่งจะรีบทำการบ้าน หรืองานที่ได้รับมอบหมายจากครูเสร็จก่อนแล้วจึงค่อยเล่นหรือทำกิจกรรมอื่น

เช้าวันหนึ่ง เมื่อหมดคาบเรียนวิชาภาษาไทย หัวหน้าห้อง ซึ่งมีหน้าที่ในการนำสมุดการบ้านของทุกคนไปส่งบนโต๊ะครู นับสมุดแล้วไม่ครบ พบว่าขาด 1 เล่ม จึงตะโกนถามเพื่อน ๆ ในห้องว่า “มีใครยังไม่ได้ส่งการบ้านบ้าง?” ไม่มีใครตอบ แก่งจึงเดินไปหาเจ็อย แล้วถามว่า “เจ็อย ... นายยังไม่ได้ส่งการบ้านใช่ไหม?” เจ็อยพยักหน้า แล้วพูดว่า “เราทำไม่ทันก็ครูให้การบ้านเยอะ วิชาคณิตศาสตร์ก็ยังไม่เสร็จ วิชา กพอ.งานก็ยังไม่ได้ทำ” แก่งจึงพูดว่า “ทำไมนายไม่ทำงานมาส่งครู ถึงเวลาเรียนนายก็นั่งหลับ เราไม่เห็นนายทำอะไรสักอย่าง” เจ็อยจึงพูดว่า “ที่ชีวิตเราเป็นอย่างนี้เพราะ พ่อแม่ ตั้งชื่อให้เราอย่างนี้ ทำให้เราทำอะไรก็เจ็อยช้า สมชื่อของเราเลย” แก่งจึงพูดว่า “ทำไมนายคิดอย่างนั้น” เจ็อยตอบว่า “ก็จริงนี่นา” แก่งจึงพาเจ็อยไปปรึกษาครูแนะแนว

เด็กทั้งสองพูดคุยเรื่องของตนให้ครูฟัง ครูบอกว่า “ไม่ใช่ปัญหาตรงนั้นหรอก แต่เพื่อความสบายใจ เรามาช่วยกันตั้งชื่อใหม่ ชื่อสมหวัง ดีไหม?” เจ็อยยิ้มรับ พอใจกับชื่อใหม่ของตน และก็คิดว่าตอนนี้ชีวิตของเราก็คงสมหวังกับเขาเสียที ไม่เจ็อยเหมือนชื่อแล้ว เด็กทั้งสองกล่าวขอบคุณครู แล้วขออนุญาตไปเรียนวิชาต่อไป

3 วันต่อมา ครูเดินผ่านมาที่ห้อง เห็นแก่งและเจ็อยนั่งคุยกัน จึงเข้ามาทักทาย แล้วถามว่า “เป็นอย่างไรบ้างสมหวัง ตอนนี้การบ้านคงเสร็จทันเวลากำหนด ไม่หลับในห้องตั้งใจเรียน เป็นคนใหม่แล้วใช่ไหม?” เจ็อยส่ายหัว ครูจึงถามว่ามีปัญหาอะไรหรือ แก่ง จึงพูดว่า เขาก็เหมือนเดิม การบ้านก็ไม่ทำ งานก็ไม่ส่ง นั่งหลับในห้องเรียนเสมอ เจ็อยจึงขอให้ครูตั้งชื่อใหม่ให้ ครูจึงพูดว่า “ไม่ใช่เกี่ยวกับการตั้งชื่อหรอก ถึงตั้งชื่อดีแค่ไหน แต่ถ้าหากไม่ตั้งใจเรียน ไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ชื่อดีแค่ไหนก็คงช่วยไม่ได้” ครูจึงเสนอแนะให้เจ็อยเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนของตนเสียใหม่ และตั้งเป้าหมายให้กับตนเอง แล้วพยายามไปให้ถึงเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 4

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและการเข้าเรียน
(การเข้าชั้นเรียนตรงเวลา)

ชื่อกิจกรรม เข้าห้องเรียนให้เป็น

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนและการเข้าเรียนตรงเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษา โรงเรียนพิชญศึกษา

อุปกรณ์

1. บทบาทสมมติ เรื่อง “ความพยายามของพิชิต”
2. กระดาษ A4
3. ดินสอ

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคบทบาทสมมติ โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนด้วยบทเพลง “เด็กดี” และทำท่าประกอบ

“เด็กดี ต้องเรียน หนังสือ เป็นเครื่องมือ หากิน เลี้ยงกาย

ไม่นาน เราก็ สบาย (ข้า) ไม่เหนื่อยกาย เหนื่อยใจ จริงเอ๋ย ”

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษา และแสดงบทบาทสมมติตามเรื่องที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้

ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายถึงผลของการเข้าชั้นเรียนและการไม่เข้าชั้นเรียนว่ามีผลต่อการเรียนอย่างไร

1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน เกี่ยวกับการเข้าชั้นเรียนแล้วนำมาสรุป สนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการเรียน และการเข้าชั้นเรียน

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

บทบาทสมมติ เรื่อง “ ความพยายามของพิชิต ”

ปราโมทย์ ชัยวัฒน์ และพิชิต เป็นเพื่อนนักเรียนห้องเดียวกันในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ปราโมทย์และชัยวัฒน์มีผลการเรียนที่ดี เป็นที่ชื่นชมของครูและเพื่อน ๆ ยกเว้นพิชิตคนเดียวที่มีผลการเรียนไม่ดี

พิชิต เป็นเด็กที่ขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียน เขาจะหลีกเลี่ยงพยายามไม่เข้าชั้นเรียนในวิชาที่เขาไม่ชอบ หรือหากเข้าชั้นเรียนก็จะเข้าชั้นเรียนสาย ไม่ตรงเวลา จากกรณีดังกล่าวส่งผลให้พิชิตเรียนไม่ทันเพื่อน ขาดการส่งงาน มีคะแนนผลการเรียนไม่ดี ครูและเพื่อนต้องคอยกระตุ้นเตือนเสมอ

วันหนึ่ง ครูประจำชั้นได้เรียกปราโมทย์และชัยวัฒน์มาปรึกษา เพื่อช่วยกันหาวิธีให้พิชิตปรับปรุงตนเองด้านการเรียน ปราโมทย์และชัยวัฒน์อาสาที่จะให้คำแนะนำกับพิชิต

เช้าวันรุ่งขึ้น ปราโมทย์และชัยวัฒน์ยืนคุยกันอยู่ พิชิตเดินเข้ามาทักทายและถามว่า “นายคุยอะไรกันอยู่” ปราโมทย์หันไปยิ้มและพูดว่า “เราคุยกันถึงนายนั่นแหละ” และเขาทั้งสองได้บอกกับพิชิตว่า “เราอยากให้นายมีผลการเรียนที่ดีขึ้น” พิชิตพูดว่า “ก็เราเรียนไม่เก่ง” ปราโมทย์แนะนำว่า “ไม่มีใครเรียนเก่งมาตั้งแต่เกิดหรอก นายต้องพยายาม เดี่ยวนายก็จะเรียนดีขึ้นเอง”

เมื่อพิชิตได้ฟังก็คิดอยู่ในใจว่าเราก็อยากมีผลการเรียนที่ดีเหมือนกัน พิชิตจึงถามปราโมทย์และชัยวัฒน์ว่า “ถ้าเราอยากมีผลการเรียนที่ดีอย่างนายสองคน เราต้องทำยังไงบ้างล่ะ” ปราโมทย์และชัยวัฒน์ยิ้มรับและพูดว่า “ขั้นแรก นายจะต้องเข้าชั้นเรียนทุกคาบ และเข้าให้ตรงเวลา เพราะถ้านายไม่เข้าชั้นเรียนทุกคาบหรือเข้าห้องเรียนสาย นายก็จะไม่รู้ว่าคุณสอนอะไรไปบ้าง และขั้นต่อไป นายต้องตั้งใจเรียนในทุกวิชาที่คุณสอน ส่งงานตามกำหนด”

พิชิต ได้คำแนะนำจากเพื่อนพิชิตรู้สึก่ววิธีที่เพื่อนแนะนำให้ไม่ยากเลย พิชิตจึงบอกกับเพื่อนทั้งสองว่า “เราจะลองทำนะ เราอยากเป็นที่ชื่นชมของครูและเพื่อนเหมือนกับนายบ้าง”

นับแต่บัดนั้น พิชิตได้ลองเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนของตนตามคำแนะนำของเพื่อน โดยเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ส่งงานตามกำหนด และเขาก็มีการพัฒนาตนเองขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งทางโรงเรียนได้มีการจัดสอบกลางเทอม ผลสอบปรากฏว่าพิชิตได้คะแนนที่ดีขึ้นมาก เขาได้รับคำชื่นชมจากครูหลาย ๆ คน สิ่งนี้ทำให้เขาดีใจที่เขาสามารถทำได้ และเป็นกำลังใจที่ดีที่จะให้เขาได้พัฒนาตนเองต่อไป เวลาผ่านไปจนจบภาคการเรียนพิชิตสามารถทำ

คะแนนสอบได้ดี ครูกล่าวชื่นชมและให้กำลังใจเขา นี่แหละเป็นผลของความพยายามของ พิชิตจึงทำให้พิชิตประสบความสำเร็จ คนเราถ้าต้องการความสำเร็จต้องใช้ความพยายาม ความตั้งใจ เปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนของตนเองมันจึงจะสำเร็จได้

บทบาทของผู้แสดง

บทบาทของปราโมทย์และชัยวัฒน์

ปราโมทย์และชัยวัฒน์ เป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ปราโมทย์และชัยวัฒน์ เป็นเด็กที่มีผลการเรียนดี เป็นที่ชื่นชมของครูและเพื่อน วันหนึ่งครูได้ เรียกให้เขาทั้งสองคนมาปรึกษาเพื่อช่วยกันหาวิธีให้พิชิตปรับปรุงตนเองด้านการเรียน และ เขาทั้งสองได้อาสาที่จะช่วยเหลือให้คำแนะนำกับพิชิต

บทบาทของพิชิต

พิชิต เป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง พิชิตเป็นเด็กที่มี ผลการเรียนไม่ดี เขามีเพื่อนที่สนิทอยู่สองคน คือปราโมทย์และชัยวัฒน์ พิชิตจะหลีกเลี่ยงไม่ เข้าชั้นเรียนในวิชาที่เขาไม่ชอบ หรือหากเข้าเรียนก็จะเข้าชั้นเรียนสาย ไม่ใส่ใจต่อการเรียน ไม่ส่งงาน เรียนไม่ทันเพื่อน ครูและเพื่อนต้องคอยกระตุ้นเตือนเสมอ วันหนึ่งเขาได้เข้าไป ทักทายปราโมทย์และชัยวัฒน์ และเขาได้คำแนะนำวิธีการเรียนจากเพื่อนทั้งสอง ทำให้เขา อยากรมีผลการเรียนดีบ้าง เขาจึงปฏิบัติตามคำแนะนำ โดยเข้าชั้นเรียนตรงเวลา เข้าเรียนทุก คาบ ตั้งใจเรียน และส่งงานตามกำหนด แล้วเขาสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อถึงเวลาสอบเขาสามารถทำได้คะแนนดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เขาได้รับคำชื่นชมและ กำลังใจจากครู ทำให้เขาได้พัฒนาตนเองต่อไปจนประสบความสำเร็จ

บทบาทของครู

ครู เป็นผู้ที่คอยกระตุ้นเตือนเกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียนของพิชิต ครูได้เรียกให้ ปราโมทย์และชัยวัฒน์ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของพิชิตไปปรึกษาเพื่อช่วยกันหาวิธีให้พิชิตปรับปรุง ตนเองด้านการเรียน โดยมอบหมายให้ปราโมทย์และชัยวัฒน์ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ เพื่อนเกี่ยวกับการเรียน ครูจะคอยให้กำลังใจและคำแนะนำแก่พิชิต

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 5

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน
(ไม่พูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน)

ชื่อกิจกรรม ไม่พูดคุยหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน คือ ไม่พูดหรือเล่นกับเพื่อนขณะเรียน
2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน คือ ไม่นำงานอื่นขึ้นมาทำ

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษา โรงเรียนพิชญศึกษา

อุปกรณ์

1. กรณิดัวอย่าง “แก้ไขสิ่งไม่ดี”
2. กระดาษ A4
3. ดินสอ

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณิดัวอย่าง โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตั้งใจฟังกรณิดัวอย่างเรื่อง “แก้ไขสิ่งไม่ดี”

1.3 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

1.3.1 การคุยกันในระหว่างเรียนมีผลเสียอย่างไร

1.3.2 การนำงานอื่นขึ้นมาทำมีผลเสียอย่างไร

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลของการพูดคุยกันในระหว่างเรียนและการนำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครูสอน

1.5 ผู้วิจัยให้สมาชิกกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน แล้วนำมาสรุป สนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลเสียของการพูดคุยกันระหว่างเรียนและการทำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครูสอน

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ แก่ไขสิ่งไม่ดี ”

มาลัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีผลการเรียนอ่อน ในเวลาเรียนในขณะที่ครูสอน มาลัยมักจะคุยกับพิมพา ซึ่งเป็นเพื่อนที่นั่งอยู่ติดกัน ทำให้เสียงดังรบกวนเพื่อนคนอื่นอยู่เสมอ

ดารา เป็นเพื่อนห้องเดียวกัน และนั่งอยู่ใกล้กับที่นั่งของมาลัยและพิมพา ดารารู้สึกไม่มีสมาธิในขณะที่เรียนเลย และรู้สึกรำคาญที่ มาลัยและพิมพาชอบพูดคุยกันในเวลาเรียน พอหมดชั่วโมงก็ถามทุกครั้งว่าครูให้ทำอะไร ดาราจึงนำปัญหาที่อดใจของตนไปปรึกษาครู ครูแนะนำว่าถ้าต่อไปมาลัยและพิมพาถามอีกว่าครูให้ทำอะไร ดาราก็ไม่ต้องบอก เพื่อให้มาลัยและพิมพาได้บทเรียนและจะได้ปรับปรุงตนเอง ดารารับคำและบอกว่าจะลองทำดู

ในวันหนึ่งขณะที่เรียนคณิตศาสตร์ มาลัยและพิมพาก็เริ่มพูดคุยกันอีกเช่นเคย ครูหันไปเตือนหลายครั้ง แต่ก็ยังเหมือนเดิม เมื่อสอนจบครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด นักเรียนคนอื่น ๆ เริ่มลงมือทำ มาลัยหันมาถามดาราว่าครูให้ทำแบบฝึกหัดหน้าไหน ดาราแก้มองตอบว่า “ฉันเองก็ไม่รู้ ไม่ได้ยินที่ครูพูด เพราะเธอกับพิมพาคุยกันเสียงดัง จนฉันฟังไม่รู้เรื่องเลย” เมื่อไม่ได้คำตอบ มาลัยจึงหันไปถามราตรี ซึ่งนั่งอยู่ใกล้ ๆ ราตรีบอกว่าเธอกำลังจะถามดาราอยู่เหมือนกัน เพราะราตรีเองแม้แต่กำลังทำงานฝีมือวิชา กพอ. เพราะต้องส่งในตอนเย็น

ขณะที่มาลัยกำลังหันไปถามคนโน้นคนนี้อยู่ นั้น ครูก็เตือนขึ้นมาอีกครั้ง พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดได้แล้ว เวลาผ่านไป 10 นาที ครูเฉลยแบบฝึกหัด ปรากฏว่ามีนักเรียน 3 คนที่ไม่ได้ทำ คือ มาลัย พิมพา เพราะมัวแต่คุยกัน ส่วนราตรีมัวแต่ทำงานฝีมือวิชา กพอ. หลังจากหมดชั่วโมงครูได้เรียกทั้ง 3 คนไปพบ และชี้แจงให้เห็นผลเสียของการที่ไม่ตั้งใจเรียน การพูดคุยกันในขณะที่เรียน และการนำงานอื่นขึ้นมาทำ เพราะทำให้ไม่รู้ที่ครูสอนอะไร และครูก็บอกมาลัยและพิมพาว่าไม่ต้องไปโกรธเพื่อนที่เพื่อนไม่บอกว่าครูให้ทำอะไร เพราะครูแนะนำเขาเองว่าไม่ควรบอก ถ้าเขาบอกเราทุก ๆ ครั้ง มาลัยและพิมพาก็ไม่ได้เรียนรู้ที่จะแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีของตนเอง มาลัยและพิมพา กล่าวขอบคุณครูที่ตักเตือนและสัญญาว่าต่อไปจะไม่พูดคุยกันในเวลาเรียนอีก ส่วนราตรีขอโทษครูที่ทำงานฝีมือวิชา กพอ. ขึ้นมาทำ เพราะกลัวจะทำไม่ทันกำหนดส่ง เลยทำให้ไม่ตั้งใจเรียน ครูบอกนักเรียนทั้งสามคนว่าถ้าทุกคนเข้าใจก็ดีแล้วและขอให้ทั้ง 2 คน ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 6

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน
(การซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย)

ชื่อกิจกรรม ถามและตอบ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรมความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน คือ การซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษา โรงเรียนพิชญศึกษา

อุปกรณ์

1. กรณียัดตัวอย่าง "ถามและตอบ"
2. กระดาษ A4
3. ดินสอ

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณียัดตัวอย่าง โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยถามนักเรียนว่า ถ้านักเรียนมีข้อสงสัย นักเรียนควรจะถามครูหรือไม่ และควรถามเมื่อใด และใครบ้างที่เคยถูกครูถามในขณะที่เรียน และนักเรียนตอบคำถามครูได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

1.3 ผู้วิจัยแจกกรณียัดตัวอย่างให้นักเรียนคนละ 1 ชุด

1.4 ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 1 คน อ่านกรณียัดตัวอย่างเรื่อง "ถามและตอบ"

1.5 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

1.5.1 การซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยมีผลดีอย่างไร

1.5.2 เมื่อครูถาม นักเรียนควรทำอย่างไร

1.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

1.7 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน เกี่ยวกับการซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย แล้วนำมาสรุป สทนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลดีของการซักถามเมื่อมีข้อสงสัย และเมื่อครูถามคำถามนักเรียนควรทำอย่างไร

2.2 ผู้วิจัยสรุป และเสนอแนะเพิ่มเติม

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงผลดีของการซักถามเมื่อมีข้อสงสัย และเมื่อครูถามคำถาม นักเรียนควรทำอย่างไร

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ถามและตอบ”

ในช่วงโมงคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครูกำลังสอนเรื่องการวิเคราะห์โจทย์ปัญหา และการแสดงวิธีทำพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ โจทย์มีอยู่ว่า “แคนตาลูป 3 ผล ราคา 100 บาท โดยเฉลี่ยแล้วแคนตาลูปมีราคาผลละเท่าไร” ในขณะที่ครูกำลังอธิบายอยู่นั้น ครูหันไปเห็น ด.ญ.มาลี กำลังคุยกับเพื่อน ครูจึงเรียก ด.ญ.มาลี แล้วถามว่าโจทย์ข้อนี้กำลังถามถึงอะไร ด.ญ.มาลี ลุกขึ้นแล้วตอบครูว่า “ครูคะ คุณแม่พาหนูไปต่างจังหวัด คุณแม่ซื้อได้ในราคา 30 บาทค่ะ” ครูบอก ด.ญ.มาลี ว่า “มาลีควรจะตอบคำถามในสิ่งที่ครูถาม” แล้วครูถามอีกครั้งว่า “โจทย์นี้ต้องการถามอะไร” ด.ญ.มาลี ตอบว่า “เฉลี่ยแล้วแคนตาลูป ราคาผลละเท่าไร” ครูกล่าวชม ด.ญ.มาลี ว่า “ดีมาก” จากนั้นครูอธิบายต่อ โดยถามให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนตอบเพื่อจะได้เข้าใจยิ่งขึ้น เมื่อครูสอนเสร็จครูก็เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยก่อนที่จะลงมือทำแบบฝึกหัด นักเรียนที่มีข้อสงสัยต่างยกมือซักถาม แต่ ด.ช.มานิตย์ ซึ่งมีข้อสงสัยที่อยากจะถามครูแต่ไม่กล้าถามเพราะกลัวเพื่อน ๆ คนอื่นจะหัวเราะเยาะ เกรงว่าคำถามของตนจะไม่น่าสนใจ จึงเก็บคำถามของตนไว้ ครูถามขึ้นอีกครั้งว่ามีใครสงสัยอะไรอีกหรือไม่ ทุกคนต่างเงียบ ครูคิดว่าทุกคนคงจะเข้าใจดีแล้วจึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน 5 ข้อ แล้วให้นักเรียนนำการบ้านมาส่งครูในวันรุ่งขึ้น

ในวันรุ่งขึ้น นักเรียนต่างนำการบ้านมาส่ง แต่ปรากฏว่ามี ด.ช.มานิตย์ คนเดียวที่ไม่ได้ส่งการบ้าน ครูจึงถามเด็กชายมานิตย์ ถึงสาเหตุที่ไม่ทำการบ้านมาส่งว่าเป็นเพราะอะไร ด.ช.มานิตย์ตอบครูว่า “ทำไม่ได้ เพราะไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน” ครูจึงตำหนิ ด.ช.มานิตย์ ว่า “เมื่อทำไม่ได้ มีข้อสงสัย ทำไมไม่ถามครู” ครูจึงสอน ด.ช.มานิตย์ ว่า “เมื่อมีข้อสงสัยจะต้องถามให้เข้าใจ ดังเพื่อนคนอื่น ๆ ที่เขาถามเมื่อมีข้อสงสัย เขาถึงทำได้และมีการบ้านมาส่งครู” ด.ช.มานิตย์ กล่าวขอบคุณครูที่ให้คำแนะนำ และให้สัญญาว่าต่อไปหากมีปัญหาหรือข้อสงสัยจะยกมือถามครูและจะทำการบ้านมาส่งครูทุกครั้ง

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 7

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน
(การแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน)

ชื่อกิจกรรม การมีส่วนร่วม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรม การแสดงความคิดเห็น หรือการตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน

2. เพื่อให้นักเรียนนำวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพไปใช้พัฒนาตัวเอง

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อุปกรณ์

1. กรณียตัวอย่าง เรื่อง “การมีส่วนร่วม”
2. กระดาษ A4
3. ดินสอ

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณียตัวอย่าง โดยดำเนินการทดลอง 4 ชั้น ดังนี้

1. ชั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “การมีส่วนร่วม” ให้นักเรียนฟัง

1.3 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

1.3.1 การที่คิดว่าอรรถัยบอกว่า “ไม่ต้องออกไปหอรอก เดี่ยวครูก็เฉลย” เป็นความคิดที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

1.3.2 ธิดา ทำคะแนนสอบได้ดี เพราะอะไร

1.3.3 ถ้านักเรียนได้รับมอบหมายให้ออกมาร่วมกิจกรรมหน้าชั้นเรียน นักเรียนจะออกมาหรือไม่ เพราะเหตุใด

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านความตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียน เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน แล้วนำมาสรุป สันทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ การมีส่วนร่วม ”

ธิดา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ธิดามีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนดี วันหนึ่งขณะที่ครูกำลังสอนวิชาคณิตศาสตร์ ครูให้อาสาสมัคร 2 คนออกมาแสดงวิธีการหาคำตอบหลังจากที่ครูได้แนะนำขั้นตอนไปแล้ว ธิดาพยักหน้าให้ורתัยซึ่งเป็นเพื่อนที่นั่งอยู่ใกล้ ๆ กันให้ออกไปร่วมกิจกรรม แต่ורתัยส่ายหน้าปฏิเสธ พร้อมทั้งบอกว่า “ไม่ต้องออกไปหรอก เดี่ยวครูก็เฉลย”

ขณะนั้นครูได้ขออาสาสมัครที่จะออกมาแสดงวิธีทำในการหาคำตอบอีกครั้ง แต่นักเรียนทุกคนก็นิ่งเฉย ครูบอกว่าถ้านักเรียนออกมาแสดงวิธีทำนักเรียนจะได้รับประสบการณ์ตรง นักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัติ และจะได้รับความรู้มากกว่าคนอื่น ๆ หลังจากที่ครูชี้แจงเสร็จ ธิดาก็กมมืออาสาสมัครออกมาแสดงวิธีทำเพื่อหาคำตอบที่ครูได้ตั้งโจทย์ไว้ เมื่อธิดาทำเสร็จ ครูบอกว่าวิธีที่ธิดาทำยังไม่ถูกต้องนัก ครูจึงแนะนำวิธีที่ถูกต้องให้พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม ครูกล่าวชมเชยธิดาที่ให้ความร่วมมือ พร้อมทั้งให้เพื่อน ๆ ประบมือให้ธิดา

สัปดาห์ต่อมา ครูจัดสอบหลังเรียน ปรากฏว่านักเรียนทั้งห้องมีเพียงธิดาคนเดียวที่ได้คะแนนเต็ม ครูให้ธิดาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังว่ามีเทคนิคอย่างไรจึงสอบได้คะแนนเต็ม ธิดาพูดว่า “เขาจำวิธีการหาคำตอบได้จากการที่วันก่อนออกมาแสดงวิธีทำหน้าชั้นเรียน ทำให้จำได้แม่นยำว่าทำผิดตรงไหน และครูก็ได้อธิบายเพิ่มเติมแก้ไขข้อบกพร่องให้ คิดว่าเป็นเพราะหนูได้มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริงนะคะ ทำให้ผลสอบได้คะแนนดี”

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 8

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน
(จัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน)

ชื่อกิจกรรม วางแผนและทำตามตาราง

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการวางแผนและจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อุปกรณ์

1. กระดาษ A4
2. ดินสอ
3. สีสเมจิก

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนตารางการใช้เวลาของตนในแต่ละวัน

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนลองจัดตารางเวลาดูหนังสือของตนใน 1 สัปดาห์

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของการจัดตารางเวลาดูหนังสือว่ามีผลต่อการเรียนและการสอบอย่างไร

1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตน ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน เกี่ยวกับการจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวันของตน แล้วนำมาสรุป สนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ของการจัดตารางเวลาดูหนังสือในแต่ละวัน

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 9

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน
(การทำงานบ้าน)

ชื่อกิจกรรม ทำการบ้านดี ... มีคุณค่า

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้จักแบ่งเวลาในการทำบ้าน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงผลของการส่งการบ้านไม่ตรงเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อุปกรณ์

1. บทบาทสมมติ เรื่อง "ปรับปรุงใหม่"
2. กระดาษ A4
3. ดินสอ

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคบทบาทสมมติ โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนศึกษาและแสดงบทบาทสมมติตามเรื่องที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้

ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

1.3.1 เพราะเหตุใดธาดาและสุธีจึงไม่ได้ส่งการบ้าน

1.3.2 เมื่อนักเรียนได้รับการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายแล้ว นักเรียนควร

ทำอย่างไร

1.3.3 การส่งการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนดมีผลดีอย่างไร

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านการแบ่งเวลาในการเรียนเกี่ยวกับการทำการบ้านของตน แล้วนำมาสรุป สันทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการเรียนเกี่ยวกับการทำการบ้าน หรืองานที่ได้รับมอบหมาย

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

บทบาทสมมติ เรื่อง “ปรับปรุงใหม่”

ธาดา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาถึงโรงเรียนแต่เช้า ธาดาเดินผ่านสนามฟุตบอลเห็นเพื่อน ๆ กำลังเล่นฟุตบอลอยู่ จึงเดินเข้าไปทักทายแล้วพูดว่า “รอเดี๋ยวนะ เดี่ยวเราจะมาเล่นด้วย” ธาดารับวิ่งขึ้นไปบนห้องเรียนเพื่อเอากระเป๋าไปเก็บ จากนั้นก็ลงมาเล่นฟุตบอลกับเพื่อน ๆ ขณะที่เขากำลังจะไปเล่นฟุตบอล ได้พบกับสาริต และชักชวนให้สาริตไปเล่นฟุตบอลด้วยกัน แต่สาริตปฏิเสธ เพราะต้องไปส่งการบ้านก่อน สาริตถามธาดาว่า “ส่งการบ้านแล้วหรือ” ธาดาตอบว่า “ยังหรอก เดี่ยวค่อยส่ง เราจะรับไปเล่นฟุตบอล” จากนั้นสาริตเดินไปส่งการบ้าน ส่วนธาดาไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนที่สนาม

ต่อมาในชั่วโมงคณิตศาสตร์ ครูเข้าสอน ครูบอกนักเรียนว่า นักเรียนที่ไม่ได้ส่งการบ้านให้ออกมายืนหน้าห้องเรียน ปรากฏว่ามีธาดาและสุธี ที่ยังไม่ได้ส่งการบ้าน ครูถามเหตุผลของทั้งสองคนที่ไม่ส่ง สุธีตอบครูว่า เมื่อคืนดูทีวีจนดึกทำให้ง่วงนอนไม่ได้ทำการบ้าน ครูบอกกับสุธีว่าเราต้องรู้จักแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และการทำการบ้านนั้นเป็นการฝึกฝนตนเองให้เกิดความรู้ ความเข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในโอกาสต่อไป สุธีกล่าวขอโทษพร้อมทั้งให้สัญญาว่าต่อไปจะแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และจะนำการบ้านส่งตรงตามเวลาที่กำหนด ครูหันไปถามธาดาว่าธาดามีเหตุผลอะไรที่ไม่ส่ง ธาดาตอบครูว่าผมทำเสร็จแล้วครับ แต่ยังไม่ได้ส่ง ผมลืม เพราะผมลงไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนครับ ครูบอกกับธาดาว่าครูเลยไม่รู้ว่าธาดาทำถูกหรือผิด ทำได้หรือไม่ได้ พร้อมทั้งเตือนธาดาว่าควรส่งการบ้านตรงเวลาที่กำหนด แบ่งเวลาให้ถูกต้อง มิฉะนั้นถึงแม้จะทำเสร็จแล้วก็ไม่มีประโยชน์ เพราะเสร็จแต่ไม่ส่งก็มีค่าเท่ากับคนที่ไม่ได้ส่งงาน ธาดากล่าวขอโทษพร้อมกับสัญญาว่าต่อไปจะส่งการบ้านตอนเช้าก่อนเข้าเรียนทุกวัน

บทบาทของผู้แสดง

บทบาทของธาดา

ธาดา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาถึงโรงเรียนแต่เช้า ธาดาเดินผ่านสนามฟุตบอลเห็นเพื่อน ๆ กำลังเล่นฟุตบอลอยู่ เขาก็รับวิ่งขึ้นไปบนห้องเรียนเพื่อเอากระเป๋าไปเก็บ จากนั้นก็ลงมาเล่นฟุตบอลกับเพื่อน ๆ ขณะที่เขากำลังจะไปเล่นฟุตบอล ได้พบกับสาริต และชักชวนให้สาริตไปเล่นฟุตบอลด้วยกัน แต่สาริตปฏิเสธ เพราะต้องไปส่งการบ้าน จากนั้นสาริตเดินไปส่งการบ้าน ส่วนธาดาไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนที่สนาม ทำให้ธาดาลืมส่งการบ้าน เมื่อถึงชั่วโมงคณิตศาสตร์ ครูให้นักเรียนที่ไม่ได้ส่งการบ้านให้ออกมายืนหน้าห้องเรียน ครูถามเหตุผลของการไม่ส่งการบ้าน ธาดาตอบครูว่าผมทำเสร็จแล้วครับ แต่ยัง

ไม่ได้ส่ง ผมลืม เพราะผมลงไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนครับ ครูเตือนธาดาว่าควรส่งการบ้านตรงเวลากำหนด ธาดากล่าวขอโทษพร้อมกับสัญญาว่าต่อไปจะส่งการบ้านตอนเช้าก่อนเข้าเรียนทุกวัน

บทบาทของสาธิต

สาธิต เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาถึงโรงเรียนแต่เช้า เขาปฏิเสธการเล่นฟุตบอลตามคำชวนของเพื่อน เพราะต้องการไปส่งการบ้าน สาธิตถามธาดาว่า “ส่งการบ้านแล้วหรือ” ธาดาตอบว่า “ยังหรอ ก เดี่ยวค่อยส่ง เราจะรีบไปเล่นฟุตบอล” จากนั้นสาธิตเดินไปส่งการบ้าน ส่วนธาดาไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนที่สนาม

บทบาทของครู

ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ได้เรียกให้นักเรียนที่ไม่ได้ส่งการบ้านให้ออกมายืนหน้าห้องเรียน ครูถามเหตุผลของการไม่ส่งการบ้าน ครูบอกกับสุธีว่าเราต้องรู้จักแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และการทำการบ้านนั้นเป็นการฝึกฝนตนเองให้เกิดความรู้ ความเข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนในโอกาสต่อไป และถามเหตุผลของการไม่ส่งการบ้านของธาดา พร้อมทั้งเตือนธาดาว่าควรส่งการบ้านตรงเวลากำหนด แบ่งเวลาให้ถูกต้อง มิฉะนั้นถึงแม้จะทำเสร็จแล้วก็ไม่มีประโยชน์ เพราะเสร็จแต่ไม่ส่งก็มีค่าเท่ากับคนที่ไม่ได้ส่งงาน

บทบาทของสุธี

สุธี เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเพื่อนนักเรียนห้องเดียวกับธาดาและสาธิต ไม่ได้ส่งการเพราะคู่วีเจนติกทำให้วงนอนไม่ได้ทำการบ้าน สุธีได้รับคำตักเตือนจากครู และกล่าวขอโทษพร้อมทั้งให้สัญญาว่าต่อไปจะแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และจะนำการบ้านส่งตรงตามเวลาที่กำหนด

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 10

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านการแบ่งเวลาในการเรียน
(ภาพปริศนาฉันคือใคร)

ชื่อกิจกรรม อ่านหนังสือดีมีคุณค่า

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรมการอ่านหนังสือ

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อุปกรณ์

1. ข้อความบรรยายภาพปริศนา
2. กระดาษ A4
3. ดินสอ
4. สีเมจิก

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยแจกกระดาษ ดินสอ และข้อความบรรยายภาพปริศนา ให้นักเรียนทุกคนคนละ 1 ชุด

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านข้อความบรรยายภาพปริศนา แล้ววาดรูปภาพปริศนานั้น โดยใช้เวลา 15 นาที หลังจากหมดเวลาที่กำหนด นักเรียนแต่ละคนนำภาพของตนไปติดไว้ที่บอร์ด

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนเดินดูผลงานซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยเฉลยภาพปริศนา

1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

1.5.1 ผลงานของใครดีที่สุด เพราะอะไร

1.5.2 การอ่านบทพจนานุกรมมีประโยชน์หรือไม่

1.6 ผู้วิจัยสรุป ชักถามเพิ่มเติม และเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ

1.7 ผู้วิจัยให้สมาชิกกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านการทบทวนบทเรียน แล้วนำมาสรุป สอนหาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน ถึงคุณค่าของการทบทวนบทเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงแนวทางปฏิบัติในการทบทวนบทเรียน

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

ข้อความบรรยายภาพปริศนา

ฉันนะหรือคือต้นไม้	ต้นเล็กใหญ่มีหลายพันธุ์
ลำต้นของพวกเขา	ชื่อเรียกกันว่าเป็นลำ
บางพันธุ์ต้นเล็กเล็ก	พวกเด็ก ๆ ชอบนักหนา
นำไปใช้ตกปลา	เขาเรียกเราว่าคันเบ็ด
ประโยชน์ของพวกเขา	มีไม่เบาหลากหลาย
เผากะทิข้าวเหนียวขาย	ตั้งเรียงรายเรียกข้าวหลาม
เขาตัดเราจากป่า	แล้วนำมาผูกให้ตรง
เป็นที่ปีนขึ้นลง	เรียกพะองขึ้นต้นตาล
ตัวเราแสนทนทาน	ทำกระบอกลดได้ตั้งใจ
ลำแห้งใช้สูมไฟ	หรือใช้ใส่ตาลสดสด
ใช้ทำสิ่งสวยงาม	ประดับตามสำนักงาน
บางแห่งใช้สร้างบ้าน	ใช้จักสานงานฝีมือ
ตะกร้ากระบุงกระจาด	กระดังถาดใช้ในครัว
ปักเราเรียกเป็นรั้ว	ไม่ต้องกลัวระวางโจร
ใช้ฉันทานทางอบ	คือหมวกครอบยามทำนา
บังแสงตะวันกล้า	พวกแมค้ำก็ใช้กัน
เรียงเราคู่ขนาน	ทำสะพานข้ามคูคลอง
ชุดเราออกทุกปล้อง	เพื่อเป็นร่องน้ำไหลผ่าน
เมื่อเรายังอ่อนอยู่	ดัมกับหมูแสนอร่อย
ตากแห้งหั่นเป็นฝอย	รสไม่ด้อยไปกว่ากัน
เมื่อเราอยู่ในป่า	ผิงนกกาได้อาศัย
กิงหนามและหน่อใบ	ช่วยทำให้ได้ร่มเย็น
เดี๋ยวนี้แสนลำบาก	ตัดเรามากเกินจำเป็น
ชีวิตสุดแสนเข็ญ	หากไม่เว้นจะสูญพันธุ์
จึงขอวานหนูหนู	คิดตรองดูดังรำพัน
ทำเช่นนั้นไม่กี่วัน	แผ่นดินนั้นจักแห้งแล้ง

ต้นไม้ในป่าใหญ่
โปรดช่วยบำรุงพันธุ์
บัดนี้ขอหนูหนู
พันธุ์ไม้ที่วานี้

ประโยชน์ไซ้ร้มากพอกัน
มีนานวันจะสมบูรณ์
ช่วยตรองดูให้ถ้วนถี่
वादให้ดูที่ว่าเป็นอย่างไร

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 11

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านการเตรียมตัวสอบ
(การทำตารางวางแผนการสอบ)

ชื่อกิจกรรม วางแผนดี

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเองเกี่ยวกับการใช้เวลาและการเตรียมตัวสอบ
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและการทำตารางวางแผนการสอบ

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อุปกรณ์

1. กระดาษ A 4
2. ดินสอ

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และสอบถามความก้าวหน้าในการปรับปรุงพฤติกรรมกรเรียนภาคปฏิบัติที่ได้ทำไปบ้างแล้ว และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจตนเองเกี่ยวกับการใช้เวลาและการเตรียมตัวสอบของตนเองว่าเป็นอย่างไร

1.3 ผู้วิจัยให้ให้นักเรียนอภิปรายถึงการทำตารางวางแผนการสอบของตนเองว่ามีตารางแผนอย่างไรบ้าง

1.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางปฏิบัติในการสอบ และการทำตารางวางแผนการสอบ

1.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนเองด้านการเตรียมตัวสอบและการสอบ แล้วนำมาสรุป สันทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกร่วมกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็นประโยชน์ที่ได้จากการทำตารางวางแผนการสอบ

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ของการทำตารางวางแผนการสอบ

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน ครั้งที่ 12

หัวข้อ ยุทธวิธีการเรียน ด้านการเตรียมตัวสอบและการสอบ
(การเตรียมตัวสอบ)

ชื่อกิจกรรม เตรียมตัวสอบอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนทราบหลักการดูหนังสือที่ดี
2. เพื่อให้นักเรียนได้รู้หลักในการเตรียมตัวสอบที่ดีและถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนได้นำหลักในการดูหนังสือและเตรียมตัวสอบไปเป็นแนวทาง

ปฏิบัติได้

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อุปกรณ์

1. กระดานดำ ชอล์ก ที่ลบกระดาน
2. ข้อสอบเก่า

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม โดยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนและสนทนากิจกรรมในครั้งที่แล้ว และการปฏิบัติตนของนักเรียน (ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น) และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าวิธีดูหนังสือเพื่อสอบและการเตรียมตัวสอบให้เพื่อน ๆ ฟัง

1.3 ผู้วิจัยสรุปข้อคิดจากการอภิปรายของนักเรียนไว้บนกระดานดำ พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีตอบที่ดี

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปเขียนรายงานยุทธวิธีการเรียนของตนด้านการเตรียมตัวสอบและการสอบ แล้วนำมาสรุป สนทนาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมหลักการดูหนังสือเพื่อสอบและเตรียมตัวสอบ

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปร่วมกับเพื่อนสมาชิก

4. ขั้นประเมินผล

4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การอภิปราย
- การแสดงความคิดเห็น
- การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

ครั้งที่ 13

(ปัจฉิมนิเทศ)

หัวข้อ ยุติการใช้โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน

ชื่อกิจกรรม ประเมินตนเอง

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ การปรับปรุงนิสัยทางการเรียนของตน

ระยะเวลาที่ใช้ 50 นาที

จำนวนสมาชิก 8 คน

สถานที่ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อุปกรณ์

1. แบบทดสอบกิจนิสัยในการเรียน

2. แบบประเมินผลการเข้ากลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวน สอบถามความเปลี่ยนแปลงในการปรับปรุงผลการเรียนที่ผ่านมา

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนประเมินผลการเปลี่ยนแปลงของตนเองก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน โดยพูดถึงความรู้สึกของตนเอง และสิ่งที่ได้รับการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม รวมทั้งการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.4 ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนในความร่วมมือและกล่าวปิดโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน โดยให้เดินไปหาสมาชิกที่ละคน แล้วเปลี่ยนคู่ไปจนครบทุกคน

การประเมินผล

- ผู้วิจัยสังเกตจากการที่นักเรียนให้ความสนใจ ชักถาม เกิดการเรียนรู้แล้วนำไปปฏิบัติจนเกิดการเปลี่ยนแปลงยุทธวิธีการเรียนที่เหมาะสม

ตาราง 5 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน โดยวิธี
วิเคราะห์เกณฑ์ความคงที่ภายใน (Internal consistency) ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์
(Correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ

ข้อที่	ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)
1	.4624
2	.3468
3	.5577
4	.5097
5	.5157
6	.3915
7	.3774
8	.3100
9	.2234
10	.3500
11	.5213
12	.2485
13	.2544
14	.4395
15	.4988
16	.6366
17	.3969
18	.4224
19	.2823
20	.5316
21	.4786
22	.4267

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8386

ตาราง 6 คะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของ
นักเรียนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม

นักเรียน คนที่	คะแนนยุทธวิธีการเรียน				รวม คะแนน
	ด้านเตรียมตัว ก่อนเข้าเรียนและ การเข้าเรียน (ข้อ 1-4)	ด้านความตั้งใจ และเอาใจใส่ใน การเรียน (ข้อ6-10)	ด้านการแบ่งเวลา ในการเรียน (ข้อ11-18)	ด้านการเตรียม ตัวสอบ (ข้อ18-22)	
1	16	15	23	18	72
2	13	17	29	21	80
3	14	17	28	18	77
4	11	13	25	16	65
5	12	17	29	20	78
6	13	12	25	22	72
7	14	14	23	13	64
8	11	15	19	14	59
คะแนน รวม	104	120	201	142	567
ค่าคะแนน เฉลี่ย	13	15	25.13	17.75	70.88
ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	1.690	1.927	3.482	3.240	7.530

ตาราง 7 คะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของ
นักเรียนหลังการเข้าร่วมโปรแกรม

นักเรียน คนที่	คะแนนยุทธวิธีการเรียน				รวม คะแนน
	ด้านเตรียมตัว ก่อนเข้าเรียนและ การเข้าเรียน (ข้อ 1-4)	ด้านความตั้งใจ และเอาใจใส่ใน การเรียน (ข้อ6-10)	ด้านการแบ่งเวลา ในการเรียน (ข้อ11-18)	ด้านการเตรียม ตัวสอบ (ข้อ18-22)	
1	16	19	33	22	90
2	17	18	34	14	93
3	15	19	29	18	81
4	13	15	27	16	72
5	15	17	30	22	84
6	13	24	33	23	93
7	15	15	31	18	79
8	13	15	23	17	68
คะแนน รวม	117	142	240	160	660
ค่าคะแนน เฉลี่ย	14.63	17.75	30.00	20.00	82.50
ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	1.506	3.059	3.665	3.071	9.633

ตาราง 8 คะแนนยุทธวิธีการเรียนของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนของ
นักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม

นักเรียนคนที่	คะแนน ก่อนการเข้า ร่วม โปรแกรม	คะแนน หลังการเข้า ร่วม โปรแกรม	คะแนน ความ แตกต่าง (D)	คะแนน ความ แตกต่าง (D) ²
1	72	90	-18	-324
2	80	93	-13	-169
3	77	81	-4	-16
4	65	72	-7	-49
5	78	84	-6	-36
6	72	93	-21	-441
7	64	79	-15	-225
8	59	68	-9	-81
คะแนนรวม	567	660	-93	8,649
ค่าคะแนนเฉลี่ย	70.88	82.50	-11.62	135.02
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	7.530	9.366	6.09	37.08

ประวัติย่อผู้วิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 7526

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๖ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุรี พุกภัยทวีศักดิ์ นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิชญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวสุรี พุกภัยทวีศักดิ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9036783 มือถือ 06-0761578

ที่ ศธ 0519.12/ 753 7

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม แบบสังเกต และโปรแกรม

เนื่องด้วย นางสาวสุรี พงษ์ทวีศักดิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิษณุศึกษา จังหวัดนนทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่จัดโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 คน และเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิษณุศึกษา จังหวัดนนทบุรี และแบบสังเกตยุทธวิธีการเรียน ในระหว่างเดือน ธันวาคม 2546 - มกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุรี พงษ์ทวีศักดิ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9036783 มือถือ 06-0761578

ที่ ศธ 0519.12/ 7552

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม แบบสังเกต และโปรแกรม

เนื่องด้วย นางสาวสุรี พฤกษ์ทวีศักดิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิษณุศึกษา จังหวัดนนทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่จัดโปรแกรมการพัฒนายุทธวิธีการเรียน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 38 คน และตอบแบบสอบถามการศึกษาและพัฒนายุทธวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิษณุศึกษา จังหวัดนนทบุรี และแบบสังเกตยุทธวิธีการเรียน ในระหว่างเดือนธันวาคม 2546 - มีนาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุรี พฤกษ์ทวีศักดิ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9036783 มือถือ 06-0761578

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุรี พฤกษ์ทวีศักดิ์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 13 สิงหาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	137 หมู่ที่ 6 ตำบลโสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท พัฒนาคณ – พัฒนาทีม เชิงพาณิชย์ จำกัด 25 / 57 ซอยพหลโยธิน 24 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2526	ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบัวทอง
พ.ศ. 2540	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยา เอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ